

ВЛАДИСЛАВ КРАПИВИН В НОЩТА НА ГОЛЕМИЯ ПРИЛИВ

Част 2 от „В нощта на големия прилив“

Превод от руски: Георги Димитров Георгиев, 1985

chitanka.info

1.

Аз не съм виновен, не съм искал всичко това. Мъчех се да се убедя, че е недопустимо да си тъпча главата с приказки. Казвах си: „Ти си възрастен човек, имаш си сериозна работа, мисли за нея.“ И мислех за работата. Мислех по цели дни. Но сутрин, без да искам, се опитвах да сглобя в паметта си откъслеците от своите сънища.

Не, повече нито веднъж не сънувах Северо-Подолската крепост. Присънваше ми се някакъв залив и жълт залез, пясъчен бряг, загладен от ветровете. На брега се извисяваха каменни арки, а под тях висяха големи и малки сигнални камбани. Явно беше, че са изоставени — много от тях нямаха езици. От пясъка стърчаха високи, полегнали от вятъра треви.

Друг път виждах слънчеви, но съвсем празни улици на непознат град. Или вътрешността на кръгла крепостна кула. По нейните вдлъбнати стени се виеше полуразрушена каменна стълба. Прашни слънчеви дни нахлуваха през тесните прозорци. От ръждивите железни скоби изпадаха угаснали факли.

... Повече нито веднъж не срещнах онези двамата. Но на брега, из пустите улици, върху изтритите стъпала на стълбата чувствах: те току-що са били тук. Дори се мъчех да ги догоня, да ги открия. Не можех. Беше ми страшно тъжно. И тъй като във всички сънища бях малко момче, не се срамувах да плача...

Глупаво бе да тъгувам за хора, които никога не са съществували, които само веднъж бях сънувал. Но аз тъгувах за Валерка и Братлето.

И нямаше на кого да разкажа. Освен на Володка... Но той всеки път е различен. Понякога добър, тих и всичко разбира. А понякога изведнъж става ехиден и насмешлив, и не можеш да разбереш защо...

И все пак Володка беше единственият човек, който можеше да ме разбере.

2.

Запознахме се с него преди три години.

Аз преписвах на машина статията си за списание „Театрален живот“. Тогава все още не умеех да печатам добре, работата ми беше втръснала, едва-едва натисках клавишите. И точно тогава някой почука.

Аз казах сърдито:

— Влезте.

На прага изникна рошаво, но симпатично човече, малко по-високо от облегалката на стола, с тънка шия, щръкнали уши и огромни очи с цвят на силен чай. То беше облечени в ученическа униформа, прекалено голяма за него.

— Вие ли чукчукате? — строго попита гостът ми.

— Какво значи „чукчукате“? — малко се обидих аз.

Без да отмества от мен внимателния си поглед, момченцето обясни:

— Аз живея долу. А тук горе всеки ден все „чук-чук-чук“. Като че ли някой нещо кълве...

— Машината ми трака — обясних аз. — Пиша. Такава ми е работата. Защо, преча ли?

— Ама не, чукчукайте си — великодушно разреши моят гост и добави: — Просто ми е интересно. А вие какво работите?

— Завеждащ литературната част. По-просто казано: литературен директор.

В очите на момчето се мярна нещо като уважение. То направи опит да си подръпне незабелязано панталонките и попита:

— В кое училище?

— Защо пък в училище?

— В нашето училище имаме исторически директор — обясни моят гост. — Той преподава история на петокласниците. В училището на Витка пък има ботаническа директорка. А вие в кое училище работите? Литература ли преподавате?

Думата „преподавате“ момченцето произнесе със солидността на човек, който вече е посветен в тънкостите на училищния живот.

Аз съобщих, че не работя в училище, а в Младежкия театър и отговарям за това, как са написани пиесите.

— О! — каза то. — Пък аз си мислех, че в театъра всички са артисти.

Търпеливо обясних, че в театъра има най-различни професии.

— Но все пак нали артистите са най-главните! Или вие сте по-главен?

С цялото си нахалство отвърнах, че аз съм по-главен — артистите са много, а аз съм един.

Момченцето кимна, помисли малко и зададе нов въпрос:

— А вие били ли сте артист, или веднага сте станали директор?

— Бил съм.

— А кой е по-главен — литературният директор или знаменитият народен артист?

„Ох, че си-и!...“ — помислих си аз и отвърнах, че народният артист май е по-главен.

— А вие защо не станяхте народен артист? — попита момченцето, като ме гледаше с ясни кехлибарени очи.

„Дявол те взел!“ — без малко не казах аз и мрачно си признах:

— Не ставах за артист.

— Случва се — съчувствено каза то.

— Просто вече не ми се играеше — оправдавах се аз. — Реших сам да пиша пиеси.

— И как, върви ли?

— Върви — излъгах аз.

Момченцето вежливо се престори, че ми е повярвало. Отново кимна и погледна пишещата машина.

— А как пишете?

— Ти първо влез — казах аз. — Какъв е тоя: разговор през прага? Как се казваш?

Момченцето събщи, че се казва Володка, свали си обувките и се приближи до масата (имах чувството, че се кандилка в униформата си като грахово зърно в голям пакет). Седна в креслото и ме погледна:

— Може ли да почукчукам малко?

Със скрита радост (имах повод да не работя) извадих недовършения лист и сложих нов.

— Виж, ще ти покажа как трябва...

— Знаеш ли, свикнал съм да правя всичко сам — доверително ми каза Володка. — Ще се оправя.

И наистина се оправи доста бързо (само че след това ми се наложи да сменям клавиша с буквата „И“).

На другия ден Володка се интересува от моята спортна шпага, която измъкна иззад гардероба.

— Истинска ли е? — попита той и очите му станаха светлорозови.

— Съвсем.

— И ти умееш ли да се дуелираш?

— Разбира се — гордо отговорих аз.

Съобщих му, че сме изучавали фехтовка в театралното училище, а аз освен това съм се занимавал в спортна секция. И че дори съм получил веднъж трето място в областната олимпиада.

— Лъжеш! — възторжено каза Володка.

Разбира се, това беше просто несдържаност. Но все пак реших да поставя този млад господинчо на мястото му:

— Първо, аз не лъжа. И диплома имам! И второ, господине, откъде-накъде ми говорите на „ти“? Аз съм възрастен човек.

Тоя тип седна на дивана, притисна острието на шпагата между коленете си, опря буза в дръжката и замислено се втренчи в мен:

— Че какъв възрастен си ти? Възрастните не са такива.

— А какви са?

— Ами... важни. Имам жени, деца.

— Голяма работа. Аз също скоро ще имам жена. Имам си годеница.

— А тя къде е? — подозрително попита Володка.

— В Москва, кара аспирантура — казах аз и въздъхнах, защото си спомних за Галя.

Володка помисли малко и ми съобщи, че годеницата не се смята.

— Аз имах две годеници — каза той. — Едната се влюби в мен още в детската градина, а другата съвсем скоро, през септември. Бележки ми лишеше, с печатни букви.

— Добре го даваш!... — това беше всичко, което можах да кажа.

— Може ли да потренирам с твоята шпага?

— Може, само не вдигай шум. Може според теб да не съм възрастен, но все пак трябва да работя!

Така се сприятелихме. Володка порасна, премина във втори клас, после в трети, после в четвърти. И почти всеки ден ми идваше на гости.

Дори ми беше скучно, когато заминаваше при дядо си или на лагер.

Понякога Володка пишеше на машината ми странни думи и казваше, че това са имена на планети, за които той измисля приказки. Понякога сядаше до мен и шепнешком разказваше каква картина ще нарисува, когато порасне. Това ще бъде тъжна картина: море, в средата мъничък остров, а на острова самотно куче. За да разберат всички колко лошо е да се изоставят кучета. И още една картина, която ще се казва „Момиченце на делтаплан“. Това ще бъде същото момиченце, което в първи клас му беше писало бележки с печатни букви. („Само че това не го казвай на никого, нали така?“)

Но понякога милия Володка го хващаха дяволите. Започваше да ми се присмива. Най-често тоя тип ми се подиграваше за това, че се смятам за възрастен. Заявяваше, че възрастните не събират картинки с платноходни кораби и не четат детски книжки. Не ходят с момчетата за риба и не строят мънички параходчета (сам ме подккоросва за тези работи, пък после ми се смее!). Освен това възрастните умеят да връзват вратовръзки и не вечерят с консерви от морско зеле.

Аз се сърдех, но не знаех какво да възразя. Още повече че Галя не се върна от Москва — омъжи се там за един кандидат на науките.

И все пак рядко се карахме с Володка. През зимата заедно ходехме на ски, а през лятото се къпехме в големия вир близо до нашата къща.

Къпехме се и през онези дни, когато започва нашият разказ. Само че на мен не ми беше нито весело, нито спокойно. Володка ме гледаше в очите му потъмняваха.

— Е, какво ти е? — питаше ме той. — Защо си такъв?

— Уморен съм — отвърщах аз.

— Че нали си в отпуска?

— Преправям една пиеса, нещо не върви. Затова съм уморен.

— И преди не вървеше, но беше весел...

Аз страдах заради себе си, а той заради мен. Но какво е виновен той? „Ще му разкажа“ — реших аз. Реших и малко се успокоих.

Щом се развеселих, развесели се и Володка. Онази сутрин отново отидохме да се къпем и тен подскачаше около мен като танцуващо щъркелче. И един-два пъти се изказа нещо в смисъл, че небръснатата физиономия не е доказателство за възраст, а само признак за небрежност. Едва когато случайно срещнахме някоя си Жения Девяткина, на възраст десет години и половина, Володка се поуспири, порумения и ме загледа с някакво опасение.

3.

Денят обещавахе да бъде слънчев, но не горещ. Къпещите се бяха малко. Володка обаче бързо смъкна панталонките и фланелката си и настойчиво ме погледна. Аз се съблякох с пъшкаме. Но щом потопих крак във водата, аз твърдо заявих, че само луд може да се къпе по това ранно време. После отидох на едно салче до брега и с удоволствие се изтегнах на сухите топли дъски.

— Ама ти си същински пенсионер — сърдито каза Володка.

— А ти не забравяй, че вече съм почти стар. Кръстът ме боли и така нататък.

— Пак започваш — изсумтя той.

— Разбира се. Забрави ли на колко съм години?

— На дванайсет — уверено каза Володка.

— Я бягай оттук — казах аз и уморено затворих очи.

... Почти в същия миг стихна плисъкът на водата, замлъкнаха виковете на момчетата от съседното островче и шумоленето на листата. И някъде от безкрая долетяха пет ясни тръбни звука, пет чисти ноти. Познах ги веднага.

Беше сигналът на Далечните Тръбачи.

Зачаках, целият изтръпнал. Но сигналът не се повтори. Това бе просто шега на паметта.

„Не, стига! Стига съм мислил за това“ — казах аз. И отворих очи.

Растящата до самата вода топола бе протегнала над салчето дълъг, мощен клон. Хванал се за него, Володка висеше над мен. Гледаше ме хитро. Петите му заплашително мърдаха на половин метър от корема ми.

— Я без шеги! — предупредих го аз.

Володка се разсмя и размаха мършавите си крака. Кожата на гърдите му се бе обтегнала силно и през нея ясно изпъкваха тъничките ребра. Струваше ми се, че ако някой чукне по тях, Володка ще зазвънти като ксилофон.

— Не дете, а шведска стена — казах аз. — Не те ли хранят вкъщи?

— Ами... — неопределено отвърна Володка. Местейки ръце като маймуна, той се добра почти до края на клона и отпусна пръсти.

Когато тоя пират се плъсна във водата до сала, всички пръски полетяха право върху мен! Аз изревах и изпълзях на другия край.

— Друг път да не ме наричаш дете — каза Володка.

— Хулиган — заявих аз.

„Хулиганът“ радостно се ухили, после каза примирително:

— Добре де, печи се. Аз пък ще доплувам до островчето, при момчетата.

— Давай — съгласих се аз.

Около островчето водата стигаше не повече от раменете на Володка — не се страхувах за него.

Отново се изтегнах и затворих очи. Слънцето вече се бе издигнало високо и здравата приличаше. Помислих си, че сега ще има да лежа дълго, дълго, без изобщо да мърдам. И като че ли задряхах.

... Някой стъпи на салчето. То се залюля, водата под него записка. Някой с леки стъпки се приближи и застана до мен. Лениво обърнах глава. Сигурен бях, че ще видя мокрите мургави крака на Володка, облепени с водорасли. Но не Володка стоеше на салчето. Видях крака, облечени с нещо като черна кожа или мушама. Към единия беше привързан с каишки широк нож с плоска, също черна кания и с костена гравирана дръжка.

Кой беше това? Аквалангист? В нашето плитко езерце?

Вдигнах очи.

Над мен, облечен в странен кожен костюм с рицарски налакътник ада лявата ръка, стоеше Валерка.

4.

Веднага разбрах, че това е той. Не някой, който прилича на него, а именно той — несъществуващият Валерка, когото само веднъж бях виждал в странния сън-приказка за несъществуващия град Северо-Подолск.

И макар че до този момент не можех да си припомня ясно лицето му, сега го познах веднага: със същия косо подстриган перчем, тревожните вежди, зеленикавокафяви очи — внимателни и, кой знае защо, малко тревожни, кафява бенка над остра брадичка...

— Това си ти... — прошепнах аз.

Той наведе глава и бавно, тихо каза:

— Нямаше при кого друг да отида. Не се сърди, че ти попречих.

„Попречих...“ Господи! Радост и тревога едновременно се надигнаха в мен като вълна. Радост от това, че той е тук. Тревога — да не би този сън да се окаже кратък и мимолетен. Трескаво се озърнах. Всичко си беше както преди. Същият клон, надвиснал над салчето, същият парцалив облак в небето, същата синя, заключена будка на брега. Ето ги дрехите на Володка в тревата, а ето го там, на острова, сред онези момчета, самия Володка — плувките му се мяркат в хрусталака като оранжева пеперуда.

Изглежда, този сън беше дълбок и съвсем като наяве.

Навярно този път приказката щеше да бъде дълга. Докоснах брадичката си, погледнах краката си: може би отново бях станал малко момче, както в онзи, първия сън?

Не, бях си все същият дълъг, небръснат чичко... Но Валерка беше тук!

Погледнах го. Разбрах, че не е дошъл току-така.

Той се взря в мен все така внимателно и тревожно и каза:

— Само ти можеш да помогнеш.

— Готов съм — казах аз и скочих.

Салчето се залюля, Валерка пристъпи от крак на крак, за да не падне, усмихна се и ме погледна отдолу нагоре.

Миналия път бяхме еднакви на ръст, а сега Валерка не достигаше дори до рамото ми. Но аз съвсем не се чувствавах възрастен. Напротив — беше ми неудобно от моя ръст и възраст. Но нямаше значение. Важното бе, че той е дошъл!

В мен отново прозвучаха петте ясни ноти на сигнала.

— Как да ти помогна? Какво се е случило?

Той въздъхна, почопли с крак, оправя ножа и отново вдигна очи към мен:

— Добре ли владееш шпагата?

Полазиха ме тръпки.

— Ами... средно. Защо мислиш, че я владея?

— Нали помня Железния змей — как ти с един удар...

Усмихнах се:

— Но това беше приказка, сън... Макар че и сега е сън — добавих аз не без тъга.

— Това не е сън — сериозно каза Валерка. — Това е преход... А у нас ти ще бъдеш майстор на шпагата. Знам, че в това изкуство вие сте изпреварили нашите войскари...

Не го разбирах. Пък и не беше ли все едно? Нали отново се срещнахме?

— Шпага ли е нужна? — попитах аз.

Валерка кимна.

— Ще трябва да минем през къщи.

Той се усмихна и усмивката му отново беше виновна:

— Ама не, шпага ще се намери. Нужен си ни ти.

Скочих на брега и бързо започнах да се обличам. После се провикнах към острова, към Володка. Той ми махна с ръка. Извиках му, че скоро ще се върна, после се сепнах и погледнах Валерка.

Той кимна:

— Да, скоро... Ако нищо не се случи.

— А какво може да се случи?

— Ами сигурно нищо, нали си майстор... Но все пак... Шпагите не са играчки. Не те ли е страх?

Не ме беше страх. Отново нарастваше онова същото напрегнато очакване на загадъчни събития, в които ние с Валерка ще бъдем заедно — рамо до рамо. Жалко само, че раменете ни сега ще бъдат на различна височина...

— Тръгваме ли? — попитах аз.

— Тръгваме.

5.

Улиците бяха празни, нямаше нито хора, нито коли. Беше тихо. Само нашите стъпки нарушаваха тишината и едно жълто листо — предвестник на есента — падна от тополата и зашумоля по асфалта. Валерка го проследи с внимателен поглед.

Слънцето вече напичаше здравата. На челото на Валерка избиха ситни капчици, стегнатата му куртка миришеше на гореща кожа.

— Защо си с такъв костюм?

— Той се носи под доспехите.

— Война ли е у вас?

— Безредици — отвърна той и въздъхна.

После ме погледна доверчиво и каза:

— Нямаше да те безпокоя, но много се страхувам за Васильок.

— За кого? — учудих се аз.

— За брат си. Не го ли помниш?

„Не го ли помниш?“ Как можа да го каже!

— Помня го, разбира се. Просто... не знаех, че се казва така.

Много исках да попитам какво става с Братлето, но не се решавах. Още се страхувах, че всичко ще изчезне. От невнимателна крачка, от излишна дума...

Няколко минути вървахме мълчешком в слънцето и тишината. Вървахме от центъра към покрайнините, край дървените къщи и по улиците, където бе минало моето детство. И изведнъж разбрах накъде ме води Валерка — към старото триетажно училище, където някога бях учил.

Пред училището също беше пусто. Стъклата блестяха, сенките на кленовете лежаха върху червените тухлени стени. Странно, говореше се, че скоро е било измазано... На квадратното тухлено стълбче да самите стъпала забелязах написано с тебешир „Машка е вещица“. Сам го бях написал някога. Виж ти, и досега не се беше изтрило!

— Сега на колко години си? — изведнъж попита Валерка.

От изненада спрях. После си спомних Володка и, без сам да зная защо, отвърнах с мрачноват хумор:

— На дванадесет.

— Чудесно — сериозно каза Валерка.

Влязохме. Стъпките ни закънтяха в коридора — в празните училища през лятото стъпките винаги кънтят. Стигнахме до физкултурния салон, без да срещнем никого. Валерка бавно отвори скърцащата врата. Салонът беше прашен и неподреден. В безпорядък стояха или лежаха с вирнати копита спортни „коне“ и „кози“. През покритите с метална мрежа високи прозорци падаха широки слънчеви снопове.

Пресякохме салона и се озовахме пред една вратичка — това бе стаичката, в която се съхраняваха топките, стойките за скокове, халките, спортните матраци. В същата стаичка нашият учител по физкультура понякога затваряше най-разлудувалите се през часа момчета — „да поразмишляват и да си успокоят нервите“. На нас ни харесваше да седим в полумрака и тихичко да си играем със случайно намерени интересни неща: ракети, гири, дървени бухалки, плетени топки за хокей на трева...

Веднъж зад старите матраци аз намерих ръждясала папира...

Сега обаче зад вратичката имаше не стаичка, а дълъг коридор, осветен от прашна крушка. Матраците един върху друг лежаха край тухлените стени, на места почти до пода висяха дебели въжета и скъсани волейболни мрежи. Другият край на коридора се губеше в полумрак.

— Трябва да се промушим — каза Валерка.

— Добре.

Той тръгна напред. Аз затворих вратичката и го последвах.

Вървахме невероятно дълго, заобиколени от прах и полумрак. Редките крушки едвам мъждукаха през паяжините. Въжета и парчета от мрежи се закачаха за ръцете и краката ни, особено за налакътника на Валерка. Веднъж се натъкнахме на тежки кожени матраци, които почти бяха затрупали прохода — наложи се да пропълзим под тях.

Когато вече си мислех, че в този коридор съм прекарал половината си живот, той свърши и ние опряхме в стена от много големи и неравни тухли. Тук беше по-просторно, гореше по-ярка лампа.

В стената имаше тясна дупка с неравни краища.

— Стигнахме — прошепна Валерка. — Сега ще се промъкнем, и толкоз.

— Аз не мога да се промъкна.

Дупката изглеждаше прекалено малка.

Валерка се усмихна:

— Можеш.

И изведнъж разбрах, че той е прав. Дупката в стената беше достатъчно широка за тесните ми момчешки рамене!

Отново бях станал момче! Сякаш изобщо не бе прекъсвал страният сън за лунната къща в Северо-Подолск и часовника с дървените рицари.

Отново бях с леки и удобни кецове, избелели шорти, леко разпрани около джоба, и риза на сиво-бели квадрати. Стара момчешка риза с копче, увиснало на конец, и ръкави, навити до лактите.

Сега разказвам за това дълго, а тогава радостното усещане, че наистина съм на дванадесет години, дойде за една секунда. Аз въздъхнах дълбоко и се засмях. Цялото ми тяло бе пълно с гъвкава лекота.

Валерка ме гледаше нетърпеливо, вече не отдолу нагоре — нали бяхме еднакви на ръст!

— Промушвай се след мен — каза той.

Това беше не заповед, а трескава молба.

Той с лекота се шмугна в дупката, само налакътникът му издрънча в тухлите. Веднага се пъхнах след него. Посрещна ме острата миризма на влажна мазилка, грапавият край на една тухла одраска крака ми.

Видях, че Валерка скочи надолу: подът в стаята, в която попаднахме, беше много по-нисък от този в коридора.

Това беше кръгла стая без прозорци. На ръждясала кука висеше железен фенер с три доста ярки свещи. Лъчите му осветяваха грапавите каменни плочи на пода. Валерка стоеше долу и протягаше ръце към мен:

— Скачай.

Подхвана ме, за да не падна на камъните, когато се изхлузих от дупката.

Аз се отърсих от тухления прах и се огледах:

— Къде сме?

— В кулата.

Таванът, подпрян с мощни греди, се губеше в полумрака. Стените се виждаха по-добре. Бяха от големи старинни тухли и каменни блокове. Край тях се търкаляха в безпорядък медни и стоманени нагръдници, наколенки, нараменници, плътни шлемове с прорези за очите. А сред тях лежаха тесни мечове, саби, рапири...

— Избирай — каза Валерка.

Аз прехвърлих няколко оръжия и се спрях на четириръба рапира с проста кокалена дръжка. Дръжката удобно лежеше в ръката, големият кръгъл гард с малки вдлъбнатини добре прикриваше китката. Светлото острие приличаше на огромна игла. Но върхът му беше плосък, с наточени ръбове. В случай на нужда можеше не само да пробоща, но и да сече.

— Готов съм! — казах аз и сам се учудих на звънкия си глас.

— А това? — Валерка посочи броните и наколенниците. — Няма ли да вземеш?

Момчешкото ми тяло беше толкова леко и подвижно! А цялото това желязо навярно бе студено и тежко. Аз потръпнах:

— Задължително ли е?

Валерка се усмихна:

— Всъщност не. За теб май не е задължително. А виж, това е нужно.

Той измъкна изпод железните боклуци кожен портупей^[1] с голяма тока и медни нитове по краищата. Надяна ми го през рамо и нагласи токата. После пъкна рапирата в пръстенчето на колана. Дръжката ѝ се залюля до бедрото ми.

— Готово — каза Валерка.

Представих си как ли изглеждам отстрани: обикновено хлапе с мускетарско оръжие на хълбока?

— А няма ли значение, че изглеждам... така? Няма ли да ми обръщат внимание?

— Ти си точно такъв, какъвто трябва да бъдеш — каза Валерка.

— Слушай... Не размисли ли?

— За какво?

— Да дойдеш с мен.

— Какви ги говориш! — упрекнах го аз.

Той ме хвана за ръка.

[1] *Портупей* — ремък за носене на шпага или кобур — Бел.пр. ↑

6.

Разбирах, че мога да се окажа в съвсем непознато, дори приказно място. И само за едно бях сигурен: сега навън е ден, слънцето свети и ние ще излезем от някакво мазе или подземие. Нали физкултурният салон и коридорът бяха на първия етаж, а подът в кулата — още по-ниско...

Валерка натисна с длани тежката врата. През нея нахлу топлият аромат на непознати треви и... лунна светлина.

Замрях за секунда, после се засмях. Бяхме излезли на железен балкон високо над земята. По-точно над тревата. Лунната светлина бе ослепително ярка и озаряваше сребристосинята трева, полюшвана от лекия вятър на вълни до самия хоризонт. Аз се вкопчих в ръждивите перила.

Ето я страната на Валерка! Неговият свят, неговата планета!

А може би това наистина беше друга планета?

Нощта тук приличаше на ден, гледан през синьо стъкло. Вдигнах очи към луната. Нашата луна ли беше това, с нейното привично, почти човешко лице? Небето беше чисто, но лунният ярък диск изглеждаше леко размит, като че ли обвит в светеща мъгла. Не можах да различа върху него познатите петна.

Тогавя погледнах надолу. В далечината се издигаше бяла крепост. Изглеждаше мъничка, но различавах всички зъбци в стената. Сякаш някой бе събрал в шепа мънички кули, покриви, бастioni и акуратно ги бе положил на ръба на голяма кръгла маса.

— Там е нашият Град — каза Валерка.

— А тук?

— Тук ли? Това е просто стражева кула. Тя вече не е нужна.

Кулата бе самотна и полусрутена. Стоеше сякаш в центъра на изпъкнал кръг, по който бавно се плъзгаха сребристи искрящи вълни. Върху тях се полюшваше нейната черна сянка.

А вятърът бе толкова топъл...

Валерка докосна рамото ми:

— Тръгваме ли?

Тичешком се спуснахме по нестабилната желязна стълба и поехме към града.

Тревата бе висока, стигаше до кръста, а на места и до раменете ни. Приличаше на осока, но бе с по-широки стръкчета, не режеше, беше много мека и покрита с копринени власинки. Именно те блестяха под лунната светлина. Тревата не ни пречеше да вървим. Газехме я и отмествахме с лекота, а тя с безшумно полюшване отново се изправяше зад нас.

Беше ни много леко да вървим. Може би още не бях свикнал с това, че съм станал момче и тялото ми почти не тежи. А може би планетата на Валерка бе по-малка от Земята и силата на тежестта тук също бе по-малка. Възможно е. Във всеки случай имах чувството, че вървя не по равно поле, а по исполинско кълбо, което се завърта към мен.

Кълбото се завърташе и светлата крепост растеше пред очите ми. Остри кули, черни ветропоказатели, неравни зъбчати стени...

Крепостта съвсем не приличаше на онази в Северо-Подолск. Веднага забелязах това, но не се учудих.

... Сега се мъча да си припомня какво точно мислех и чувствавах тогава? Разбира се, радост, защото моят приятел Валерка отново бе до мен. И интерес: какви ли събития предстояха? И още нещо... но трудно е да го предадеш с думи... Може би дъх на приказка? Но не на обикновена, а на моя приказка. На онази, която бях открил и обикнал. На приказката, в която най-важното са не приключенията, а двама души: Валерка и Братлето.

Но... Цялата работа е в това „но“. В тези чувства нямаше остротата и безпокойството от първия път. Там, в Северо-Подолск, Приказката ме бе завладяла и аз живеях като наяве, преживях всичко истински: и радостта, и страха, и тъгата, когато приятелите ми си отиваха... А сега разбирах, че това е сън. Понякога забравях, но не напълно.

Бях сигурен, че няма да се случи нищо лошо. Втората Приказка вече се развиваше по своите закони, всичко щеше да си дойде по реда. Когато бъде нужно, аз ще посрещна опасността и ще направя всичко, което трябва. Може би затова думите на Валерка, че Братлето е

заплашено от някаква опасност, не предизвикаха у мен тревога. Само се зарадвах — отново ще видя Братлето...

Но това го казвам сега, когато се ровя в спомените си и подреждам всичко. А тогава... само вървах до Валерка, радостен и спокоен. Не ме измъчваше дори мисълта, че ще дойде време да се разделим отново. Какво пък, нали се видяхме втори път — ще се срещнем и трети.

Пък и Приказката едва започваше...

7.

Почти стигнахме стената. Аз попитах:

— Защо не се виждат часови? Никой ли не охранява града?

— От кого? Никой не очаква опасност отвън. Опасността е в самия Град.

— А конниците на Даната? — попитах нерешително. — Не ви ли нападат вече?

Валерка бързо ме погледна и се усмихна тъжно:

— Конниците на Даната... Отдавна спи под могилите храбрият Даната със своите воители. И с конете...

Мълчах учуден. Валерка смутено каза:

— Забравих да ти обясня... Ти сигурно мислиш, че тогава, когато отлетяхме, сме се върнали у нас, в предишното си време. Де да беше... Даната и всичко, което е било тогава, вече е легенда. Триста години са минали, дори повече...

— Но... как така? Вие се върнахте... И как ви посрещнаха? Казахте ли кои сте? Повярваха ли ви, учудиха ли се?

— Учудиха се... но повярваха. Разбираш ли, нашият свят е друг. Вие измисляте барута, машините, ракетите, а у нас е друго. У нас учените изследват други тайни: как да направиш далечното близко и с ръка да стигнеш звездите; какво е мисълта; каква е тайната на времето...

Помислих си, че и у нас хората изследват такива тайни, но не казах нищо. Валерка продължи:

— Не мога да ти го обясня... Но казват, че времето е като множество струни, които звучат ту заедно, ту всяка за себе си. А понякога е като мъниста, които могат да се разпаднат. Или като оплетен възел, или тича ту напред, ту обратно, но ние не забелязваме това. Казват, че възелът може да бъде разсечен, да се проникне през вековете... Още в древността ни са се случвали загадъчни неща.

— Какви?

Валерка се усмихна:

— Всякакви. Дори една поговорка има. На стария език са само пет думи, но ти няма да ги разбереш. А смисълът е: „Когато твоят кон те носи все напред, не мисли, че не ще настъпиш следите му; когато спиш, не смятай, че непременно утре, а не вчера ще се пробудиш...“

Какво пък, светът на Валерка беше друг, виждах това. Докато разговаряхме, крепостта сякаш сама се приближи и надвисна над нас.

Стръмна стълба от светли тухли се притискаше странично към стената. Всъщност това беше един много тесен стъпаловиден издатък, който започваше от земята и стигаше до върха. Валерка тръгна пред мен, аз се заизкачвах подир него, като докосвах стената с лакът. Върхът на рапирата ми се закачаше в камъните, острието тъничко звънтеше.

Стигнахме до върха на стената и отново тръгнахме един до друг край високите зъбци.

— Значи как? — нерешително попитах аз. — Вие се върнахте... и се озовахте отново сами, сред непознати?

Той кимна:

— Да. Но това е нашата земя. Посрещнаха ни добре... Наистина скоро след това започнаха такива събития, че вече на никого не му беше до нас.

— И вие живеете само двамата?

Валерка се усмихна с една такава хубава усмивка — навярно мислеше за брат си:

— Да, живеем... Но отдавна не сме се виждали. Цели два дни.

— А къде е сега Братлето? — нетърпеливо попитах аз.

За пръв път нарекох гласно Братле братчето на Валерка. Но той изобщо не се учуди. Каза:

— При барабанчиците.

Скоро видях един кръгъл люк. Започнахме внимателно в пълна тъмнина да се спускаме по стълбичката, вградена в крепостната стена. Скръцнаха панти: Валерка разтваряше тежката врата. Отново нахлу лунната светлина и ние се озовахме на малък изпъкнал площад.

Заобикаляха ни светли къщи с каменни дантели по корнизите на прозорците и вратите, със стръмни люспести покриви. Почти всички здания бяха свързани помежду си: долу чрез галерии с полукръгли арки, а под покривите — с висящи мостчета. Помислих си, че по тях сигурно можеш да обиколиш целия град, без изобщо да слизаш на

земята. Дори между леките кръгли кулички тъмнееше дантела от мостчета. Беше невероятно тихо. В степта поне шумолеше тревата, а тук — нищо. Чувах само дишането на Валерка до мен.

— Трябва да вървим — прошепна той.

Тръгнахме през площада, минахме край разрушен фонтан с каменни риби и чухме зад нас бързо трополене и смях. Догонваха ни три момчета.

Момчета като момчета — малко по-малки от нас. Облечени съвсем обикновено — сякаш бяха Дотичали на този лунен площад от нашата улица, където живеем с Володка. Момчетата влачеха вързана с въженце фигура на елен, направена от чепат корен и пръчки. Всъщност влачеше я едното от тях, а другите двама стреляха по нея с мънички арбалети. Еленът смешно подскачаше на тънките си дървени крака.

— Какво правят?

— Просто си играят на ловци. Сега рядко някой се осмелява да играе по такова време, но тези са смели...

„Ловците“ профучаха толкова близко, че трябваше да се отдръпнем от пътя им. Мислех, че няма да ни обърнат внимание, но на двадесетина крачки от нас момчетата спряха. Дочух неясен разговор:

— Светлият рицар... тръбачът... дете е стената...

Две от момчетата се шумгнаха заедно с „елена“ в гъстата сянка на нашата галерия, а третото — слабичко, приличащо по нещо на Володка — бавно тръгна обратно към нас.

Спря на три крачки от нас и в очакване погледна Валерка. Валерка бързо отиде до него. Момчето каза тихо няколко думи и веднага хукна подир приятелите си.

— Ела — прошепна Валерка, дръпна ме за лакътя и ме поведе към тясна като процеп уличка.

— Какво се е случило? — също шепнешком попитах аз.

— Наблизо има патрул.

— Чий?

— Все едно...

Това беше съвсем непонятно. Не можех да си го обясня: безгрижната игра на момчетата с елена и в същото време — опасност? Каква? Защо да е все едно чий е патрулът? Щом има врагове, значи трябва да има и приятели...

Но нямаше време за въпроси. Бързо крачехме нагоре през черните сенки на уличката. Лунното небе гореше над нас като зеленикав процеп.

— Къде отиваме?

— Към изоставения замък.

— Защо?

— Нали ме питаше къде е Братлето...

8.

Барабанчиците маршируваха във вътрешния двор на замъка. Техните пъстри, но равни редици пресичаха двора от стена до стена, обръщаха се кръгом и маршируваха обратно. Не биеха барабаните си, изглежда, просто се учеха да маршируват в строй. Бяха около стотина, но момчешката им стъпка бе лека и над каменните плочи се разнасяше само тихо шумолене.

Високи плоски стени обграждаха обширния двор от три страни, а вместо четвърта имаше дълго здание с три реда орнаментирани прозорци и сводеста галерия.

Ние постояхме до входа заедно с мълчаливото момче-часовой. После минахме край стената до сянката на галерията.

Край стените горяха факли. Пламъкът беше оранжев. На места те бяха закрепени в железни халки, но най-често — просто пъхнати в процепите между камъните. Бяха ярки, но кадияха. По стените над факлите се издигаха дълги ивици сажди.

Огнената светлина обхващаше краищата на площада, но с отдалечаването от стените ставаше по-слаба. Отблясъците на огъня се смесваха с лунните лъчи. А в центъра на площада луната бе пълна господарка — гранитните плочи искряха. Когато барабанчиците маршируваха през площада; по тях сякаш минаваха разноцветни вълни. Близо до факлите строгите лица на момчетата, остро свитите им лакти и тънките, плавно стъпващи крака сякаш се покриваха с тропически загар. А под лунната светлина в средата на каменния плац изведнъж ставаха много бледи и само очите им блестяха както преди — твърди и решителни.

Понякога редиците минаваха съвсем близо до нас. Търсех с поглед Васильок. Но много бяха като него — русокоси и дребни. Минаваха и аз не успявах да се вгледам в тях. Различих само рисунката върху атлазените им ризи. Ризите бяха доста дълги и широки, с къси ръкави и голяма квадратна яка, с най-различни цветове, но с един и същ знак на гърдите и гърба: черна ъгловата спирала, пресечена с бяла

стрела. Изглежда, това беше униформа. Не можах да се сетя веднага на какво ми напомняше. После си спомних: така бяха облечени леките конници-копиеносци, които видях в една книжка за Троянската война. Само че момчетата нямаха кръгли щитове и тънки копия.

Затова пък имаха барабани.

Барабаните приличаха на сини бъчвички и изглеждаха прекалено големи за такива деца. Навярно бяха и много тежки. Но барабанчиците крачеха леко и свободно.

И аз изведнъж почувствувах — когато настъпи времето, те също така леко и свободно ще тръгнат срещу опасността.

Въздъгнах, обхванат от внезапна тревога, и застанах по-близо до Валерка. В този момент един много тънък глас извика неразбираема команда. И почти в същия миг гръмнаха барабаните. Кънтящите ритмични удари запълниха целия площад, заляха го като лавина. Барабаните биеха, бавно отмерваха такта на крачките, а паузите между тях бяха запълнени с бързо тракане.

При първия удар трепнах и изгървах рапирата. Засмях се и погледнах Валерка. Той каза нещо, но видях само как мърдат устните му.

Барабаните млъкнаха. Бученето в ушите ми бързо изчезна и аз отново чух как шумолят стъпките. Квадратният строй на барабанчиците продължаваше своята мълчалива маршировка.

— Разбра ли какви са те? — сериозно ме попита Валерка.

Не го разбрах добре, но кимнах и попитах:

— А къде е Братлето?

— Сега ще го видиш — каза Валерка.

Той излезе изпод арката, вдигна ръка и махна няколко пъти. Почти веднага някъде от средата на редиците изскочи светлокосо момче със зелена, блестяща риза. Строят продължи пътя си, а момчето, придържайки барабана, се завтече през площада към нас.

На две крачки от нас спря — запъхтяно и явно разтревожено. И аз видях, че това е Братлето.

С блестящи очи Братлето погледна първо Валерка, после мен. Усмихна се стеснително и радостно — позна ме. И нищо не каза. А аз забравих, че съм бил възрастен, отново бях на дванадесет години и също не знаех какво трябва да се говори при такава среща. Също гледах и се усмихвах. После протегнах ръка. Братлето бързо прехвърли

в лявата си ръка палките и ми подаде своята десница. Беше суха и гореща.

— Какво стана с котенцето? Онова, рижавото — попитах аз (трябваше да кажа нещо).

Братлето отново се усмихна. Едва-едва. Загледа барабана си, все още смутено, и тихо отвърна:

— Котенцето... тича по покривите. Само че вече не е котенце, порасна.

— Ти също си пораснал малко — казах аз, въпреки че, откровено казано, не забелязах такова нещо.

Братлето вдигна очи към мен и сериозно се съгласи:

— Малко.

— Ти напусна строя, няма ли да ти се карат? — попита Валерка.

— Не — отзова се Братлето, — все едно, вече свършваме...

— И ще си дойдеш ли вкъщи?

Братлето наведе очи:

— Не, ще остана още с момчетата...

Сянка на безпокойство мина по лицето на Валерка.

— Няма да се забавя — бързо каза Братлето.

Валерка премълча. Братлето го погледна загрижено, постави на камъните барабана, който изкънтя, ловко смъкна атлазената си риза и я хвърли отгоре.

Сега беше съвсем същият, както в първия ден на запознанството ни: с избелели кадифени панталони, синя фланелка с неумело закърпена дупка отстрани и стари сандали. Само едно нещо не бях виждал преди: нещо като медальон или амулет на бяло шнурче. Висеше на шията на Братлето така, както у нас момченцата носят ключа от къщи. Приличаше на кафяво, леко сплескано топче, голямо колкото слива. Беше гладко, от кост или дърво.

— Свали си знака — каза Валерка. — Инак всеки ще познае, че си от барабанчиците.

Братлето послушно смъкна медал йона и го пхна в джобчето си. Бързо натъпка вътре шнурчето, за да не виси отвън, после каза с малко виновен глас:

— Все едно ще познаят...

— Как? — обезпокоен попита Валерка.

— Как... Ами нали се вижда. По синината ще познаят. Всички имаме такива.

То помръдна крака си. Валерка се вгледа и каза:

— Я ми подай факела.

Той с лекота вдигна Братлето, което стъпи на раменете му и посегна към факела, горящ на стълба между двете арки. Заедно с него скочи на камъните. Стана съвсем, съвсем светло. Косата на Братлето заблестя като злато, по раменете му пламнаха медночервени искри. Валерка взе факела и приседна.

— Оха-а... — тихо каза той.

Аз също приклеках.

На левия крак на Братлето, под коляното, имаше не синина, а голямо натъртено място. От дребните драскотини на места се изцеждаха капчици кръв.

— Ама че работа... От какво ти е? — попитах аз.

— От барабана — каза Братлето и облиза устни. — От долния обръч, той нали е железен и остър.

— Защо не си направите превръзки? — упрекна го Валерка.

— Ами... все не остава кога — небрежно каза Братлето. — И вече е все едно, малко остана...

Гледах ту него, ту Валерка и не разбирах нищо. Какво оставаше малко? За какво говорят? Едно беше ясно — длъжността на барабанчика съвсем не беше празник за Братлето.

— Да те превържа ли? — попита Валерка.

— Ти пък...

Спомних си слънчевия тревен склон на Северо-Подолската крепост. Спомних си как тогава се изтърколих по него и се издрах до кръв.

— Сложи си листо от живовляк и ще ти мине — казах аз. — Помниш ли?

Братлето се усмихна — помнеше.

И ми стана толкова хубаво, че то е тук, до мен. То и Валерка. Нека има опасности. Нека съм момче. Добре помня как ме учеха на фехтовка, докато бях голям.

Валерка ми подаде факела:

— Сложи го някъде... По-внимателно.

Това беше гладка пръчка, на върха на която със смола бе залепена дълбока глинена чашка. От ръбовете ѝ капеха горящи капки масло, които веднага ярко пламваха върху камъка.

Внимателно, за да не ми капне върху ръцете, забучих факела в един процеп между камъните.

Валерка тихо каза на Братлето:

— Казваш, че, все едно, ще ви познаят. И ходите така... без никакво оръжие?

— С арбалети.

— Арбалетът е само за един изстрел — мрачно се усмихна Валерка.

Братлето наведе глава и сви рамо.

— Вземи ножа ми.

— Дай! — радостно откликна Братлето.

Валерка откопча от крака си канията с метателния нож. Премери му я. Каишките бяха широки. Аз взех рапирата си и с върха ѝ прободох нови дупки, но и това не помогна: върху крака на Братлето каишките, все едно, бяха хлабави.

— Дай ми го така — каза то.

Извади ножа и го пъкна под коланчето си.

— Да не се нараниш.

— Няма, ще внимавам. Е, аз тръгвам.

Валерка мълчаливо кимна. Братлето ласкаво го подържа за лакътя, сбогува се с поглед с мен и без повече да се озърта, бързо тръгна през двора на замъка. Строят на барабанчиците се разпадна, пъстрата тълпа на момчетата се събра при отсрещната стена.

— Да вървим — каза Валерка.

Минахме през галерията и сводестите врати и излязохме на улицата.

9.

Сега вече не бях спокоен. Все си мислех за Братлето и тревогата не ме оставяше.

— Може би трябва да го почакаме? Може да имат нужда от охрана — и той, и другите...

Валерка поклати глава и бавно тръгна. Последвах го.

— Барабанчиците си имат свои задължения — каза той. — Докато момчетата са заедно, никой няма да ги закачи. Виж, когато си тръгнат... Но не можеш да съпроводиш всеки, те са повече от сто.

— А кой може да ги... закачи?

Валерка сви рамене:

— Разбираш ли... Всъщност никой не би трябвало. Дори по време на бой никой не закача барабанчиците — та те са малки и нямат оръжие. Както и факлоносците. Към цеха на оръжейниците има момчета-факлоносци... Разбира се, в бъркотията на боя се случва всичко, но така, нарочно, никой няма да посегне върху тях. Това е закон. Дори воините на Даната не закачаха деца.

— Ами! — казах аз. — Ти сам разказваше как замахнали с меч срещу вас.

— Това беше тежката пехота. Наемници. Те не са хора! Даната после ги разгони, а началника им обеси на подемния мост.

— Щом никой не закача деца, от какво се страхуваш? — нетърпеливо попитах аз.

— Веднъж тук наблизо стана улична битка — мрачно каза Валерка. — Оръжейниците се сбиха с отряда на Големия Звяр. Започна бъркотия... както винаги. И шестима от барабанчиците бяха изблъскани в задънена уличка. А когато се разотидоха и прибраха ранените, тях ги намериха... До стената. Оттогава за този случай казват само това: „Беше Стената.“ Те лежаха там пронизани, и шестимата.

Помислих си за Братлето и ми стана страшно.

— И кой ги е?...

— Никой не знае. Предводителите на оръжейниците положиха клетвата на Огъня, че никой от тях не го е извършил. Тази клетва не може да се наруши... Но тогава кой?

Той ме погледна, сякаш можех да знам.

— И какво стана по-нататък?

— По-нататък... Барабанчиците се събраха в един отряд и започнаха да се въоръжават. Поискаха си медальони, като възрастните. Казах: „Щом рискуваме като възрастни, дайте знаци и на нас.“

— Онова като орех, дето висеше на шнурче, нали? — спомних си аз.

— Да. Има обичай всеки възрастен да носи такъв медальон.

— Защо?

— Не знам. Едно време това го нямаше.

— А Стената... Далеч ли е?

— Тук.

Завихме в една сенчеста уличка. От едната ѝ страна се извисяваха къщи с плоски покриви и редки тъмни прозорци. От другата имаше стена, изградена от шуплест пясъчник. Бе полуразрушена, по горния ѝ край никнеха снопчета трева.

Ниска над гранитния тротоар от железни стойки висяха многогълни фенерчета. Шест. Бяха малки, с различна форма. Висяха в безпорядък. Жълти светли петна падаха върху пясъчника.

Нито надписи, нито барелефи, само фенерчетата. И букетчета цветя в процепите между камъните. Сухи цветя, като нашето безсмъртниче.

Нямаше и повей, но ми се стори, че фенерчетата лекичко се полюшват. Може би от нашето дишане?

— Братлето тогава също ли беше барабанчик? — шепнешком попитах аз.

— Не. Отиде при тях, когато научи за Стената... Не го гледай, че е такъв тих и послушен — той е отчаяно смел.

— Той е малък — казах аз.

Фенерчетата светеха слабо и равномерно.

— Трябва да вървим — напомни ми Валерка. Излязохме от уличката и се качихме на гърбаво мостче с каменни стълбове от двата края. На стълбовете блестяха квадратни фенери с разбити стъкла. В тях нямаше огън.

Дълбоко под мостчето ромолеше ручей с черна вода.

Валерка изведнъж каза:

— Онези, шестимата, също бяха малки...

— Да, но аз не разбирам... Кой с кого се сражава? За какво? Кой с кого е?

— Дявол знае! — избухна Валерка. — Всеки за себе си.

— А защо малките се пъхат в тая бъркотия?

— Ами така е прието. Първоначално заедно с бащите си, после... Сега барабанчиците и факлоносците си имат свой план.

— Какъв?

— Ще ти разкажа... чакай!

Срещу нас в редица идваха трима души, облечени в малиненочервени мундири с медни нагръдници. Двама носеха плоски каски, подобни на тасчето на Дон Кихот, третият имаше широкопола шапка като на мускетар. Навярно беше офицер.

— Гвардейци — промърмори Валерка. — Патрул. Нищо, да вървим.

Когато между нас останаха не повече от пет крачки, гвардейците спряха. Офицерът докосна шапката си със стисната в юмрук ръкавица. Видях бодливите му мустаци и плувналите в тлъстина очи. И забелязах, че към ботуша му е привързан широк метален нож — такъв, какъвто имаше Валерка.

— О, Светлия Рицар, Младия Тръбач, Спасителя на Града! — почтително произнесе командирът на гвардейците. — И неговият доблестен млад приятел, чието звание не ни е известно...

— Колко много думи! — недоверчиво каза Валерка. — Какво искате?

Леко наведен, офицерът мазно каза:

— Чухме звук на барабани. Бихме искали да знаем къде е вашият малък храбър брат и неговите приятели?

— Вас какво ви засяга? Всеки може да ходи където си иска.

— Разбира се, Светъл Рицарю, такъв е законът. Но в това смутно време...

— Не го размътвайте още повече! — рязко го прекъсна Валерка. — Оставете ни да минем.

— Разбира се, Светъл Рицарю. Но ние бихме искали да ви придружим... До нашата казарма.

— А ние не бихме искали! — високо каза Валерка.

Направи движение, като че ли искаше да се наведе и да извади ножа си. И си спомни, че него го няма. Бързо погледна към мен.

— Вие сте храбри рицари, вие сте мъже... — неопределено каза офицерът и сложи ръка върху дръжката на тежката си армейска шпага.

Гвардейците направиха същото.

Трябва да бъдеш мъж дори и ако си на дванадесет години. И насън, и наяве.

— Ръцете... — казах аз и извадих рапирата си.

— Какво? — не разбра командирът на гвардейците.

— Свалете ръце от шпагите! — повторих аз и почувствувах, че всичко в мен трепери. Но не от страх! — Махнете се от пътя ни!

— Млади Рицарю, ние сме трима — снизходително каза командирът. — Предайте си оръжието, нямаме време за игри.

Три остриета докоснаха ризата ми.

... Прав беше Валерка — слаби бяха в тази работа. Тяхното фехтовъчно изкуство не беше достигнало нашето ниво. Направих само два прости захвата — и две шпаги звъннаха на паважа. Но командирът им беше по-добър. Отскочи, премина в глуха защита, после направи красива атака.

— Хайде, сеньор, хайде, не сте в театъра — казах аз. — Без ефекти.

Той тежко заподскача около мен и задемонстрира хватки — наглед страшни, но всъщност доста безобидни. Беше забавен. Аз престанах да се вълнувам. Този чичко с броня като самовар не знаеше дори какво е това долен защитен блок и на два пъти се опита да ме достигне, като падаше на ляво коляно.

Стана ми весело. Отбивайки с лекота ударите на дебелия гвардеец, аз попитах Валерка:

— Всички ли са такива бездарници?

— Почти — отвърна Валерка. — Свикнали са да нападат само вкупом, и то след добро пиене.

Той държеше по една шпага във всяка ръка и показваше на гвардейците, че ще е по-добре да не се месят. И те не се месеха.

— А ти казваше, че у вас не воюват с деца.

— Ами такава му е службата — иронично обясни Валерка. — Не го убивай, той е само един глупак.

Вече доста запъхтян, командирът на патрула изхриптя:

— Хвърли оръжието... В името на предначертаното бъдеще...

— Моля, моля? — попитах аз и леко го боднах с рапирата по ботуша.

Моят противник изрева басово и широко замахна явно с цел да ми отсеке главата. И много се изненада, когато усети върху гърлото си върха на моята рапира.

Ръката му спря във въздуха.

— Спокойно — казах аз. — Вие сте изморен. Пуснете шпагата... Ето така.

Шпагата звънна върху камъните.

— Можете да си отпуснете ръката. Добрият замах е полезен навсякъде другаде, но не и във фехтовката.

Това бяха думи на нашия треньор в спортния клуб „Албатрос“.

Валерка взе и неговата шпага и ме издърпа към перилата. Гвардейците ни гледаха отчаяни.

— Върнете ни шпагите, рицари — мрачно помоли единият. — Ще ни изгонят от гвардията.

— И добре ще направят — каза Валерка. — Вървете да търгувате с варена ряпа.

Винаги толкова спокоен и сдържан, сега Валерка беше възбуден и ироничен. Подскочи, седна на широките перила, хвана едната шпага за върха на острието, залюля я като махало над водата и я пусна.

Далеч долу се чу плисък.

— Ако искате да си получите оръжието, направете си една баня — предложи той. — Наистина, там е дълбоко и студено...

Стоях до него, облегнат на каменния стълб. Очите на Валерка зловещо блестяха. Чувствувах, че той не се подиграва с гвардейците току-така, а разчиства някакви сметки.

Без да бърза, Валерка хвърли и втората шпага. Гвардейците с кисели лица следяха движенията му. Валерка взе третата.

— Недей — казах аз. — Остави я за себе си. Нямах оръжие.

— Вярно — сепна се той. — Само че не съм свикнал...

Той изведнъж погледна весело офицера:

— Ей, предводителю! Искате ли си шпагата? Сменям я срещу вашия нож. Вижте, канията ми е празна. — Той поклати крака си.

Командирът на гвардейците се замисли за секунда, кимна намръщен, бавно се наведе и посегна към ножа...

... Валерка успя да ме закрие с налакътника! Ножът драсна по стоманата, свирна край ухото ми и с оглушителен звън се удари в камъка. В бузата ми се забиха дребни парченца. За миг затворих очи, после видях, че Валерка гони гвардейците. Крещеше нещо и се носеше, стиснал шпагата като копие.

Но гвардейците тичаха по-бързо. Каската на единия падна и със силно дрънчене се затъркаля по моста; дълго дрънча и се въртя, преди да спре върху паважа.

Валерка се върна на моста. Дишаше тежко.

— Те не са хора — тихо, злобно каза той. — По-гадни са от наемниците.

Прекарах длан по бузата си. Върху нея имаше следи от кръв.

Намерих върху камъка белега от удара на ножа. Беше конична вдлъбнатинка. Нащърбеният мрамор искреше под лунната светлина. Докоснах вдлъбнатинката и върху пръстите ми остана бял прах.

Отскочилят нож лежеше наблизко. Аз го вдигнах. Беше тежък, с медно топче на кокалената дръжка, с гравирани върху широкото острие цветя и листа.

Валерка се приближи. Подадох му ножа. Той бързо го пъкна в канията, разкопча си куртката, откъсна парче от бялата си риза и го притисна до бузата ми.

— Хайде, голяма работа — казах аз.

— Прощавай. Заради мен стана...

— Ти пък!

Върнах се до стълба. Отново погледнах дупчицата в мрамора.

Усещането за реална опасност дойде неочаквано и стана съвсем ясно. Дали това беше сън или приказка, или всичко ставаше наистина — не можех да разбера, но чувствувах: ако Валерка не беше ме прикрил с налакътника, с мен щеше да е свършено.

И Володка напразно щеше да чака на брега своя голям недодялан приятел.

Озърнах се и сякаш с нови очи видях този странен град: квадратните и многоъгълни кули с ветропоказатели, блестящите гранитни блокчета на паважа. Досега всичко това ми изглеждаше като декорация. Сега виждах един **истински** град.

Валерка се приближи и отново каза тихо:

— Прощавай... Но аз ти казвах, че всичко е много сериозно.

Беше смутен и разстроен.

А в мен бликна радостта — значи и Валерка е истински!

— Чудесно, нека е сериозно! — казах аз и подръпнах портупея с рапирата.

10.

Побързахме да напуснем мястото на схватката, преди гвардейците да са се върнали с подкрепления.

Не мога да си спомня ясно града — толкова объркан беше. Струва ми се, че кулите бяха повече от къщите, а мостчетата, площадките и стълбите — повече от улиците.

Помня каменния лъв, сякаш заспал на стъпалата на широка стълба. На гърба му безгрижно седеше момче на около осем години и гризеше голяма краставица. Лененорусата му коса светеше под лунните лъчи. Ризата на момчето се белееше ярко. Лъвът и момчето хвърляха върху стълбата резки, начупени сенки.

Момчето весело ни проследи с поглед.

— Факлоносец — каза Валерка. — Чака нещо...

— Факлоносец? Значи той е против барабанчиците? Няма ли да ни издаде?

— Никога — усмихна се Валерка.

Озовахме се високо над улицата, на мостче, съединяващо две кули. Валерка спря, хвана се за перилата. И изведнъж каза тихо, но рязко:

— Втръсна ми.

Смъкна от ръката си налакътника и го запрати надолу. Желязото загърмя по покривите и корнизите, разби тишината. Валерка си смъкна куртката и също я хвърли. Тя отлетя като тъмна птица в дълбочината на улицата.

— Какво ти става? — попитах аз.

Той обърна към мен бледото си от лунната светлина лице:

— Виж нашия град... Хубав е, нали? Толкова тъгувахме за него. А като се върнахме — какво? Навсякъде боеве, ножове в гърба иззад ъгъла. Всички са полудели!

— Защо ни нападнаха гвардейците?

— Не знам, това е за пръв път. Преди не се месеха, но отскоро усетих, че за нещо са намразили барабанчиците.

— Значи те са на страната на онези, другите? Валерка сърдито сви рамене:

— Те не са на ничия страна. Доблестната гвардия служи само на Великия Канцлер и охранява неговата особа.

— Какъв е този Велик Канцлер?

Валерка се подсмихна:

— Га Ихигнор Тас-Ута, Баща и Защитник на Града и всички степи и планини до самия Океан.

— А този... Баща и Защитник... на чия страна е?

Валерка отново се подсмихна:

— На чия... Той е прекалено велик. Скърби за раздорите и тъгува за загиналите. А предводителите на различните цехове и общини се колят взаимно, за да получат по-високо звание в свитата на Великия. Всички се кълнат в любов към него и народа... А хората загиват...

— Че за какъв дявол този Канцлер не иска да въведе ред, щом тъгува и скърби?

— Че защо му е? — горчиво каза Валерка. — Всичко върви така, както е предписано. В Книгите на Белия Кристал се казва, че ще бъде време... как беше... да, Ерата на Пурпурните Облаци. И ще има битки, нужни, за да победи Истината. А после ще дойде Времето на Синята Вода и народът ще заживее щастливо под мъдрата власт на великия Га Ихигнор. А когато настъпи Епохата на Втория Изгрев, Га Ихигнор Тас-Ута, творецът на щастието, ще се оттегли от властта и ще предаде нейните знаци на младия Господар на Светлината и Ветровете, който още не се е родил...

— Чакай, какви молитви ми четеш? Какво е това бълнуване?

— Ти още нищо не знаеш... Това не е бълнуване. В това вярват всички. Казват, че преди двеста години Големия Звезден Майстор — най-великият учен — успял да победи времето и да достигне дълбините на бъдещето. Той записал всичко, което ще се случи за много векове напред. Цели книги написал...

— Книгите на Белия Кристал?

— Да... От тях предварително може да се научи какво ще се случи в нашия свят.

— Скучно е да се живее така — казах аз.

Валерка сви рамене.

— Каква глупост — казах аз.

— Може би — откликна Валерка, — но разбираш ли... Всичко предсказано наистина се случва — битките, пожарите, откритията на учените. И хубавото, и лошото.

— Но щом лошото е известно предварително, можете да се опитате да го победите! Нещастиято може да се предотврати! Навярно именно затова са били написани тези книги!

Валерка въздъхна:

— Всички казват: „От написаното не можеш да се скриеш.“ И мъдрият Канцлер ни учи да живеем така, както повеляват Книгите.

— Но защо?

— Ама слушай — съвсем по детски каза Валерка. — Аз още не съм голям, не разбирам много неща. Всичко това се е случило без мен.

Разказа ми го Звездния Майстор от Северната кула, той е мой приятел... Знае всичко.

Спомних си шестте фенерчета от Стената...

— Щом всичко е известно предварително, значи са знаели и за онези барабанчици? Знаели са, че ще ги убият?

Валерка трепна. Очите му станаха големи и потъмняха.

— Не знам, не съм мислил — тихо каза той. — Но... сигурно там не е написано за всеки, а само за големите събития.

— Нима Стената е малко събитие?

Валерка бавно наведе глава.

После се отблъсна от перилата и тръгна към кулата. И без да се обръща, каза:

— Всичко беше толкова просто, докато бях тръбач...

Дожаля ми за него. И за да го отвлека от тъжните мисли, аз тръгнах след него и попитах:

— А защо онзи офицер те наричаше така — Светъл Рицар, Спасител?

Валерка не се обърна, но аз почувствувах, че се е усмихнал.

— Помниш ли, аз ти разправях... как затръбих, когато мечоносците нахлуха в кулата. Успял съм да предупредя нашите и те се строили в бойни триъгълници. А когато се строяваха така, никой не можеше да ги победи. И тогава станало същото: първо се защитавали, после минали в атака и изгонили врага от крепостта.

— Значи ти си спасил Града?

- Така казват.
- Излиза, че си знаменитост?
- Де да имаше някаква полза...

11.

Отново площад. Много равен, покрит с шестоъгълни плочи. Заобиколен не от къщи, а от дървета с възлести дънери, в короните на които светеха като фенерчета жълти цветчета.

В средата на площада, зад кръгла каменна ограда, блестеше голям стъклен цилиндър с прозрачни кълба върху двата края. Беше заобиколен от огромни медни колела и лостове. Цилиндърът висеше на ос, минаваща през средата му и окачена на два стълба, покрити с резба. Цялата машина беше висока колкото двуетажна къща, а самият цилиндър приличаше на огромен пясъчен часовник само че вътре вместо пясък течеше вода — тънка струйка от горното кълбо към долното. Долното бе почти пълно.

— Часовник ли е това? — попитах аз.

— Да.

— Какъв е огромен!

— Времето е сериозна работа. Това е главният полунощен часовник. Той е на двеста години и никога не греши. Строил го е Големия Звезден Майстор.

Отраженията на луната горяха непоносимо ярко върху стъклените кълба. Аз примигнах и погледнах настрани, към тъмните дървета. Пред очите ми плуваха зеленикави точки. Но въпреки това видях гвардейците.

Те стояха навсякъде, преградили проходите между дърветата. Бяха мълчаливи и неподвижни. Медните им шлемове мътно блестяха.

— Я виж! — казах аз.

Браво на Валерка — дори не трепна! Само премести трофейната си шпага от лявата ръка в дясната.

А на мен направо ми прилоша от предчувствието за беда — та те бяха цяла рота, никаква фехтовка нямаше да помогне, щяха да ни повалят и вържат. Но се опитах да кажа безгрижно:

— Ще има ли бой?

— Не тук. На този площад никой не смее да се бие. Казват, че Канцлерът спи много рядко, а прозорецът му е там — Валерка посочи някъде нагоре.

Видях тъмна кула — най-високата в града. Под корниза на острия покрив светеше един немного ярък оранжев квадрат. Сякаш над площада се бе издигнало странно четириъгълно светило.

— Там ли живее тоя ваш Канцлер?

Валерка кимна.

За миг забравих за гвардейците — разтърси ме една невероятно проста мисъл:

— Слушай! Ами че там стълбите са стръмни и високи! И ако някой път Канцлерът се подхлъзне и така отведнъж си счупи врата? Всичко се случва. Какво ще стане тогава с Ерата на Синята Вода и останалото? Всичките ви предсказания ще отидат на кино!

Валерка учудено ме погледна:

— Ами... значи няма да се подхлъзне, няма да си счупи врата. А виж, на нас сега може и да ни счупят вратовете, ако се опитаме да напуснем площада.

— Защо изобщо дойдохме тук? — ядосан попитах аз.

— Искаше ми се да ти покажа часовника.

— Намерил си време за екскурзии...

Валерка се приближи до мен тъжен, но решителен.

— Къде? — попитах объркано.

— У вас.

— Как?

— Съвсем просто е. За няколко секунди. Ще ти обясня.

— А ти можеш ли да дойдеш с мен?

— Мога.

— Ами хайде тогава!

— А Васильок?

„Ох, да ме вземат дяволите, как не помислих?!“

— Тогава защо ми го казваш? Как ще си отида без вас?

— Но кръв ще се лее...

Изведнъж почувствавах, че сега ще се разрева, както плачат децата от непоносима болка. И за да се сдържа, зашепнах:

— Защо говориш така? Нима съм ви изоставял? Нима някога съм се страхувал? Аз винаги... с вас... а ти...

Той почувствува сълзите ми, смути се, страшно се обърка. Пъхна шпагата си под мишница и с горещи пръсти ме хвана за лактите.

— Извини ме. Хайде, моля те. Просто трябваше да ти го кажа, за всеки случай.

— Братлето никога нямаше да го каже! То е по-умно от теб.

— Разбира се — бързо и искрено се съгласи Валерка.

Аз се усмихнах.

Той също.

— Добре — казах аз. — Все някак ще се измъкнем.

Гвардейците стояха между дърветата, неподвижни като идоли. Но в неподвижността им имаше нагла увереност.

— Слушай, а как можех да си отида? — попитах аз. — Само не мисли, че... Просто ми е интересно.

Валерка кимна:

— Това е най-лекият преход. В нощта на голямото пълнолуние приливът е най-силен. Океанът се стоварва върху брега с цялата си тежест и се получава тласък... Не мога да ти го обясня точно. Това ми го разказа нашият Звезден Майстор, но аз не го разбрах напълно. Общо взето, планетата леко помръдва и едва забележимо се отмества от орбитата си. И в пространството, и във времето. И нашето пространство като че ли се сблъсква с другите... Виждаш ли лунните лъчи?

Аз се вгледах и чак сега различих в лунния въздух сребристи ивици, тънки като станиол. Някои от тях трептяха едва забележимо.

— Трябва да застанеш в потока на трептящите лъчи и да чакаш тласъка — каза Валерка.

Разнесе се звън — не много силен, но настойчив. Разбрах, че той се чува в целия град. Медните лостове и зъбчатите колела се раздвижиха, цилиндърът се преобърна с празното кълбо надолу. За миг усетих съвсем ясно, че лежа на дървеното салче и чакам Володка. Но това усещане веднага изчезна — навярно, защото не бях в потока на трептящите лъчи.

— В такива нощи приливът е най-силен — каза Валерка.

— Такива неща у нас се наричат научна фантастика.

Валерка се засмя, но веднага помръкна и със съвсем различен глас каза:

— Фантастика ще бъде, ако успеем да си пробием път. А трябва. Васильок ни чака.

Пробихме. Предварително се наговорихме как ще действваме, вдигнахме шпагите и тръгнахме право срещу гвардейците. Онези, които се оказаха отзад, в широка дъга тръгнаха след нас. А ние изминахме двадесетина крачки, обърнахме се и се хвърлихме срещу преследвачите — и така се хвърлихме! Въздухът шибна лицето и краката ми като с грапава кърпа. Кулите сякаш рухнаха върху нас!

Кръгът, образуван от гвардейците, беше широк. Не можеха да се нахвърлят върху нас всички наведнъж. При това онези, които сега се озоваха пред нас, бяха излезли на площада. Обичаят им забраняваше да се бият тук.

Без да спира, Валерка повали един брадат гвардеец. Аз шибнах с острието на рапирата си нечия медна броня — острието после дълго звъня като камертон. Влетяхме в сянката на дърветата, профучахме през някакви крехки храсти, минахме две галерии и една разрушена стълба, прехвърлихме се през тухлена ограда. Спряхме се едва на някакъв обрасъл с трева пущинак, където лежеше с лапите нагоре съборен от постаментата каменен звяр. Звярът имаше добродушна муцуна и счупени ципести криле. Аз седнах на мраморния му корем и си поех дъх.

Ризата ми бе скъсана на рамото. Болеше ме натъртеният лакът. И като връх на всичко бях минал през коприва, а тя, проклетата, в тукашния приказен свят жилеше също като у нас.

Казах това на Валерка, а той весело отбеляза, че ако това е най-голямата неприятност, значи може да се живее. И добави:

— Затова пък почти пристигнахме.

12.

Тяхната къщичка беше долепена до развалините на нещо като огромен храм. В светлото небе чернееха разрушени арки и парчета от колони, а къщичката се таеше в сянка. Беше построена от камъни, събрани тук, в развалините. Почти се сливаше със стената на храма. Двете полукръгли прозорчета светеха като две големи очи.

„Не е много богато за един Светъл Рицар и Спасител на Града“ — помислих си аз.

Валерка почука по особен начин по скованата от груби дъски врата: един път, три пъти, още три пъти...

Нещо издрънча, вратата със стон потъна навътре. Видях Братлето — стоеше на прага и държеше в отпусната си ръка тежък, зареден арбалет. То погледна Валерка с мек упрек:

— Къде се бавихте? Аз ви чаках, чаках...

Валерка обгърна с ръка раменете му и ние мълчаливо влязохме вътре.

В малките глинени лампички, наредени край стените, гореше ярък пламък.

Валерка взе от брат си оръжието, извади от жлеба желязната стрела с топче вместо острие, натисна спусъка. Тетивата се отпусна с тежък звън, бръмченето ѝ изпълни стаята.

Аз взех арбалета от Валерка. Това беше обкован с мед приклад със закрепен на него стоманен лък, зъбчато колело и лост за зареждане. Усуканата от жили тетива беше дебела колкото кутрето ми.

— Как зареждаш това чудо? — попитах Братлето.

Братлето заключваше вратата — резетата звънтяха. Обърна се и, кой знае защо, смутено ми обясни:

— По пет души обтягаме един арбалет и после си ги разпределяме...

След това повика Валерка, надигна се на пръсти и зашепна нещо на ухото му.

Валерка се разсмя:

— Стеснява се. Казва, че не знае с какво ще нахраним госта. Това не е гост, Васильок.

— Ти пък — тихичко каза Братлето и лекичко ръгна с лакът Валерка.

После то ме погледна с лукава искрица в очите и изтича зад сивата завеса от зебло. Домъкна и стовари върху масата чугунено котле. По стените на котлето се стичаха капки мляко. После донесе огромна препечена погача, притисна я до гърдите си и започна да реже големи филии с широкия нож на Валерка. Ах, как отведнъж изгладнях!

Вечеряхме около кръглата маса, кой знае как попаднала в тази къщурка (богаташка маса беше — с инкрустации и извити крака, само че много стара и скърцаща).

Когато вече привършвахме, от прозореца скочи в стаята безшумно мустакат рижав звяр. Седна до масата, примижа и замърка със силата на перална машина.

— Ами това Рижик ли е? — попитах аз. — Толкова грамаден ли е станал?

— Ами да — каза Братлето. — Ти, скитник такъв! Закъсняваш, а сега прошиш.

То започна да храни уморения от скитане Рижик, а ние с Валерка се излегнахме на широкия, постлан с бяло кече нар. С още едно такова кече се покрихме. То бе много леко и меко като коприна.

Братлето духна лампите и се пъкна между нас.

— Я се мръднете малко. Цялото легло сте заели, хитреци такива...

То вече не се стесняваше от мен.

— Ти риташ насън — каза Валерка. — Легни до стената, та поне само аз да страдам.

— А, само не до стената... По нея лазят паяци, страх ме е.

— Нашият храбър барабанчик.

— Е и какво? Теб пък те е страх да скачаш от големия мост.

— Бърборко — ласкаво каза Валерка.

Рижик скочи на нара, дълго се въртя в краката ни, най-после се намести и замърка.

Затворих очи и за миг ми се стори, че съм на село, на гости у баба и че ноцувам в плевника заедно с Алик Головин и Миша Маслов

— мои съученици и приятели от детството. А в краката ни се е настанил бездомният, но обичан котарак Жорка.

Отново отворих очи. И чак сега забелязах в ярката ивица лунна светлина върху стената две рисунки. Отляво имаше портрет на мустакатия Рижик — смешен и много точен. Отдясно, малко по-високо, беше нарисуван ветроходен кораб — много красив, приличащ на испански галеон, но с по-нисък корпус. Платната бяха издути, а вълните, излизаци изпод форщевена, приличаха на криле.

— Кой ги е рисувал? — попитах аз.

— Васильок — каза Валерка. — Хубави са, нали?

— Хайде пък сега... — прошепна Братлето.

— Чудесно е нарисувано — казах аз. — Дори не знаех, че имате такива кораби.

— Имаме — въздъхна Валерка. — А сега пристанището опустя, корабите гният.

— Защо?

— Всички се боят, че вълните ще разбият дигите и целият бряг ще бъде потопен.

Братлето изведнъж се размърда и тихичко каза:

— Знаеш ли, когато се връщяхме, искахме да станем моряци. А кораби няма.

— Но защо, защо не поправят дигите, защо са зарязали всичко?

— Няма време — отвърна със сърдита насмешка Валерка. — Нали е Ерата на Пурпурните Облаци — всички воюват!

Не помня дълго ли разговаряхме онази нощ. Но сутринта вече знаех много неща. Научих, че населението на Града се е разделило на две враждуващи групи и всяка обвинява другата в прекомерна жажда за власт и кръшкане от работа. Вождовете искат да получат важни постове, а простите граждани се бият за свои си неща: за правото да търгуват без данъци, да си строят къщи на мястото на развалините, за някакви почетни звания или за да си отмъстят за полузабравени стари обиди. А много хора се бият ей така, по навик или за да не ги осъдят съгражданите им. Какво да се прави — щом сраженията са предсказани от Книгите и дори Великият Канцлер е безсилен да ги предотврати...

Момчетата също се бяха разделили на две групи. Едните бяха станали барабанчици при стария херцог по прякор Големия Звяр,

другите — факлоносци на вождовете от цеха на оръжейниците. Отначало възприемали всичко като опасна, но увлекателна игра. Отначало... Но после трябвало да погребват бащите си. Факлоносците и барабанчиците се срещали в едно и също училище, а тъгата не оставяла място за игри. А за сериозна вражда вече нямали сили. Случвали се сбивания, разбира се, понякога и до кръв, но никой не разбирал за какво всъщност трябва да се бият. А Сутрешният площад, където някога имало куклени театри и въртележки, обраствал с бурени... А факлите и барабаните били прекалено тежки...

После била Стената и някой от факлоносците изведнъж попитал: „А нашият ред кога ще дойде?“

В училище ги учили да слушат Книгите, но не всички момчета са добри ученици. И един ден някой за пръв път начертал на дъската ъгловатата спирала, разсечена с прав удар: старинния „Знак на преодоляното време“. Сега този знак придобил друг смисъл: „Да разбием предсказанията на Белия Кристал“. Възрастните — онези, които се досещали — само се подсмивали тъжно: нима можеш да промениш законите на Книгите?

Но много често децата не вярват на възрастните...

Научих, че съществува заговор. Дори план. Армиите винаги следват барабанчиците и факлоносците и децата бяха решили да съберат двете войски на старинната улица при крепостната врата. В стари времена тази улица се преграждала с железни решетки за защита срещу врага. Момчетата бяха намислили да проникнат във Верижната кула, където са механизмите, и да спуснат решетките, да разбият по този начин армиите на малки групи.

— И после какво? — попитах аз.

— Те няма да могат да се бият — каза Братлето. — И ние ще поискаме да дадат Клетвата на Огъня, че повече боеве няма да има.

— А ако откажат?

— Нека посмеят — мрачно каза Братлето.

И аз чух как тревожно въздъхна Валерка.

Сутринта Братлето отиде при барабанчиците, а ние с Валерка се поразходихме из Града. Беше слънчево и спокойно. Дюкяните за риба и зеленчуци бяха отворени. Жени с дълги рокли мъкнеха към реката кошници с бельо. Мустакати мъже с разноцветни ризи и мушамени

шапки поправяха каменна ограда. Две мънички момиченца, облечени в карирани сукманчета, тикаха каручка, върху която имаше буренце с вода. Ние им помогнахме...

Никъде не видях гвардейци.

— Все пак какво искаше от барабанчиците оня патрул? — спомних си аз. — Да не са научили за заговора?

— Може би — мрачно каза Валерка. — Макар че не разбирам какво ги засяга. Те не би трябвало да се бъркат. А в тази авантюра с решетките не вярвам. Само едно си мисля — дано нищо не им се случи... на момчетата, на Васильок. Знаеш ли какво? Дай да потренираме малко фехтовка.

Върнахме се вкъщи. Почти целия ден, с малко почивки, прекарахме сред развалините на храма. Учех Валерка на приемите на спортната фехтовка с нейните пестеливи и стремителни движения. Валерка много се измори, но и много неща научи.

Два пъти идва Братлето. За последен път то ни напусна привечер; изпратихме го с мълчалива тревога. Знаехме, че боят ще бъде днес.

— Защо не отидем с барабанчиците? — попитах аз.

— Ще ги чакаме при кулата. Така е по-добре.

13.

През пуцинаци, през заблатените проходи под мостовете се добрахме до Верижната кула. Тя бе квадратна, двуетажна, с тъмносиви стени. Наклонена галерия със стъпала водеше към горния етаж. Изкатерихме се тичешком и се скрихме зад гранитните стълбове на навеса.

Под нас имаше пуста и немного широка улица. Нейните плоски триетажни къщи бяха съединени през двадесетина метра с порти. Всъщност това не бяха порти, а високи напречни на улицата стени, в долната част на които бяха пробити широки арки. Вече знаех, че в тези стени са се притаили тежки ръждиви решетки. Слънцето залязваше. Дълги снопове лъчи пронизваха улицата. Стените и паважът изглеждаха червеникави. И настана такава тишина, сякаш всички хора в града вече бяха загинали.

После в далечината закънтяха барабани...

... Отначало всичко вървеше според замисъла. И приличаше не толкова на започваща битка, колкото на започващо празненство.

Пъстрите редове на барабанчиците се появиха вдясно от нас. Зад тях се развяваха разноцветни знамена, червени отблясъци горяха по върховете на копията и медните шлемове.

Отляво излязоха строени в редици момчета с еднакви червени ризи — факлоносците. Беше още светло, факлите не горяха. Момчетата ги носеха на рамо, като карабини.

Стана ми страшно. Струваше ми се, че сега редиците ще се сблъскат и ще започне неудържима битка. Хвърлих поглед към Валерка. Той стоеше, обхванал с ръце раменете си, вдървен, със свити устни. Не откъсваше поглед от улицата. Явно също се страхуваше.

Но страховете ни бяха напразни. Редиците на барабанчиците и факлоносците точно като на парад преминаха една през друга. После факлоносците се обърнаха надясно, барабанчиците — наляво и всички се втурнаха към кулата. Само няколко деца останаха между армиите и

отчаяно вдигнаха ръце, сякаш искаха да удържат двете войски. Армиите наистина спряха.

Момчетата действуваха съгласувано. Повечето от тях се хванаха за ръце и в живи вериги застанаха пред кулата. Други двадесетина хукнаха нагоре по галерията. По стъпалата загърмяха хвърлените барабани.

На улицата се усилваше ропотът на възрастни и детски гласове. Едно момчешко гласче — тънко и яростно до отчаяние — непрекъснато повтаряше:

— Стойте! Да не сте посмели! Да не сте посмели!

Тези, които нахълтаха в галерията, ни подминаха. Всичко стана толкова бързо! Ние с Валерка видяхме Братлето, хукнахме към него и заедно навлязохме в сводестия коридор.

Отначало беше пълен мрак, но след малко пламнаха факлите. Две момчета с червени ризи изтичаха напред, за да осветяват пътя.

Коридорът ни изведе на квадратна площадка, от която се издигаше широка вита стълба. Нашият бяг беше мълчалив и стремителен. Само къртящото трополене се разнасяше между стените. Един от факлоносците се подхлъзна и падна. Тълпата отзад можеше да налети върху него, но Валерка го подхвана и изправи. Момчето се усмихна с благодарност и накуцвайки силно, затича по-нататък, без да изпуска факела.

Стълбата свърши и ние изскочихме в просторна сводеста стая, пълна със светлина.

Горяха окачени по стените фенери. Кой ги беше запалил? Видях зъбчати барабани и огромни дървени макари, на които бяха навити вериги.

После видях гвардейците.

Те стояха навсякъде, до всеки барабан, в дълбоките прозоречни ниши, на каменните издатини и дървените греди. Върху малиновочервените им мундири бяха надянати златисти нараменници и жълти брони от щампована кожа. На главите им — шапчици с черни пера. Всеки от тях държеше лека триръба рапира...

Стана съвсем, съвсем тихо. Изведнъж почувствувах, че тук е много студено и мирише на гнило дърво. Чух учестеното дишане на децата. Никой не беше се уплашил, просто всички се объркаха.

Просто никой не знаеше какво да прави.

Тъмнокосото къдраво момче, на което Валерка току-що бе помогнал, изведнъж скочи към барабана с веригите и с дръжката на факела си удари дървения клин, набит между зъбците на колелата. Клинтът не помръдна. Стоящият там гвардеец с механично движение вдигна юмрука си в жълта, много къса ръкавица и го стовари върху главата на момчето. Факлоносецът беззвучно се строполи, сви се върху тухления под — издраните му колене опряха в брадичката.

Хвърлих се напред и като отдалеч чух свистенето на рапирата си. Улучих китката на гвардееца, той беззвучно отвори уста, преви се и притисна ранената си ръка към корема.

В този момент от другия коридор нахълта отряд момчета на около шестнадесет години с тънки като въдици копия. Водеше ги мургав юноша с дълга руса коса, с медна броня върху кожената куртка.

Той извика звънко:

— Махнете се от машините, войници!

Един брадат гвардеец с лилав шал върху нагръдника спокойно взе от тухлената издатина зареден арбалет, натисна спусъка... Стоманеният прът със звън се заби в бронята на момчето и остана да стърчи там. Много бавно момчето започна да пада и всички в настъпилата тишина гледаха това падане. После избухна яростен вик, копията полетяха към гвардейците, хората се смесиха и тънките рапири засвяткаха в светлината на фенерите като големи куки за плетене.

Не можехме дори и да мислим за решетките. Гвардейците мигновено ни изтласкаха към входа. Ние с Валерка застанахме един до друг и яростно сечахме въздуха с рапирите си, прикривайки отстъплението на децата към стълбата и коридора. Братлето стоеше зад нас. По време на схватката бяха смъкнали ризата му и сега то, слабичко, тънкоръко, в избеляла фланелка, изглеждаше съвсем беззащитно.

— Бягай! — изкрещя Валерка.

Братлето прехапа устни и завъртя глава. Стискаше в ръка ножа на Валерка, напълно безполезен в такова сражение.

Двама барабанчици отнесоха момчето-факлоносец, ударено от гвардееца.

Мислех, че охраната само ще ни отпъди от машините и няма да ни преследва, но гвардейците напиреха и се мъчеха да хванат

момчетата. Аз избих рапирите от ръцете на двама, силно нараних лицата на други трима. Валерка стоеше до мен, без да отстъпи нито крачка. Беше чудесен. Видях как той атакува един висок и дебел гвардеец. Онзи отскочи и събори друг.

Тогава, разбутвайки другите, отпред излезе брадатият с шала. Той криво се усмихваше с отворена уста и въртеше с рапирата си хитри финтове. Иззад него тъпо настъпваше друг — русоляв и пъпчив.

Валерка удари пъпчивия в рамото, но острието само се плъзна по метала.

— Отстъпвайте! — изкрещях аз и с лявата ръка посочих назад.

Непредпазливо се обърнах и рапирата на брадатия драсна по ребрата ми.

Почти не почувствувах болка, но усетих, че ризата ми се намокри от кръвта. Притиснах към раната левия си лакът. Брадатият замахна. С удар отдолу аз разсякох ръкава му до лакътя. Брадатият се олюля и отскочи.

И в същата секунда чух как Братлето тихо изстена.

Озърнах се. То се усмихваше жално. Под ключицата му до усуканата презрамка на фланелката чернееше триъгълна дупчица. Отначало беше черна, но почти веднага стана аленочервена. Тежка капка кръв потече по фланелката, оставяйки след себе си алена следа. Братлето объркано погледна Валерка и се хвана за него. Валерка заплака, изтърва шпагата и го взе на ръце.

— Мръсници — каза той.

Бяха минали не повече от две-три секунди. Когато се обърнах към гвардейците, те стояха на същите места и брадатият се държеше за лакътя. Аз сграбчих и шпагата на Валерка и хукнах срещу тях по стъпалата. Помня, че крещях нещо от ярост и отчаяние.

Не знам може ли да бъде страшно едно разчорлено дванадесетгодишно момче, дори и с две шпаги в ръцете. Но гвардейците отстъпиха, почти се срутиха надолу по стълбата. Без да се обръщам, заднишком, аз се върнах при Валерка и Братлето. Сърцето ми биеше силно, не в гърдите, а някъде в гърлото. Аз преглъщах и кашлях.

— Да бягаме, бързо...

Озовахме се в тъмен коридор. Не ни преследваха. Ние не се спуснахме по галерията. Валерка с братчето си на ръце сви в една

незабележима странична вратичка. Излязохме на висящо мостче.

Веднага ни обгърна топъл въздух. Беше синкав полумрак: слънцето току-що бе залязло. Иззад покрива се подаваше половинката на розовата и чудовищно голяма луна. От улицата не се чуваше нито звук. Но всичко това аз забелязвах бегло, между другото. Една мисъл, една тревога ме владееше — как е Братлето?

То бе увиснало на ръцете на Валерка, отпуснало ръце и крака. Стараеше се да държи главата си изправена и я опираше на рамото на брат си. Продължаваше да се усмихва едва-едва, но очите му бяха затворени.

— Много ли те боли, Васильок? — попита Валерка и изхлипа.

Без да отваря очи, Братлето каза:

— Не много... Само пари.

Стори ми се, че устните му са сухи, едвам ги мърдаше. Кръвта като че ли спря да тече. Засъхналата следа по рамото на Братлето изглеждаше съвсем черна.

— Трябва да... го превържем... — казах аз.

Говорех на пресекулки, в паузите между бесните удари на сърцето си.

— Тук няма къде — отвърна Валерка. — Трябва да слезем.

Спуснахме се по железни стъпала и се озовахме пред познатия фонтан с каменните риби близо до крепостната стена. Положихме Братлето на ръба на фонтана. Той беше сух, нямаше как да промием раната.

— Все едно... — казах. — Това е временна превръзка... Все едно трябва лекар... Има ли лекари в този идиотски град, или са само глупаци и убийци?...

— Трябва при Майстора — отзова се Валерка. — Звездния Майстор знае всичко, той ще го излекува.

Вече се бе овладял — говореше решително. Откъсна ръкава на ризата си, разпра го на ивици и внимателно наложи този бинт върху раната.

— Боли ли те, Васильок?

Братлето помръдна устни:

— Не, не... Само съм жаден...

— Сега, сега...

Пъхна ръце под шията и коленете на Братлето, като одра лактите си, и отново го вдигна. И тръгна.

Аз вървах след него с двете шпаги. Охранявах Валерка и Братлето, но не знаех как ще се бия, ако срещнем врагове. Едва се държах на краката си.

14.

Като че ли не вървахме дълго. Но луната успя да изсветлее, изтърколи се до средата на небето и всичко отново стана яркосиньо, като миналата нощ.

Кулата на Звездния Майстор се извисяваше в дъното на двор, покрит със зеленина. Някъде високо, високо светеше прозорчето ѝ и също така високо бе вратата. Към нея водеха каменни стъпала.

Напълно изтощен, Валерка се облегна на стената в подножието на стълбата.

— Дай ми го — казах аз и хвърлих шпагите в тревата.

Валерка нямаше сили дори да спори. Мълчаливо ми предаде Братлето.

То спеше или бе изгубило съзнание. Като че ли изведнъж натежа страшно. Аз стъпвах внимателно, стълбата беше много стара. Върху стъпалата бяха протрити дълбоки кръгли вдлъбнатини.

... После осветената стая сякаш се наклони към мен. Висок човек с нелеп пуловер до коленете пое Братлето от ръцете ми. Той беше много стар, с редки сиви кичури коса, сбръчкани бузи и жалостив поглед.

— Миличкото ми... — каза той.

Положихме Братлето на широко легло, безразборно затрупано с пъстри одеяла. Като мърмореше нещо съкрушено. Майстора размота превръзките. После с крива ножица преряза презрамките на фланелката и я смъкна надолу.

Без да отваря очи, Братлето тихо простена.

— Потърпи малко, миличко — прошепна Майстора.

Видях в ръцете му месесто листо от някакво растение. Майстора откъсна с нокти кожичката на листа — под нея заискри гъста изумрудена течност. Майстора наложи листата върху раната, после, без да я превързва, зави Братлето с одеяло чак до брадичката. Но преди да направи това, аз успях да забележа на другото, здравото рамо на момчето ивица протрита кожа. И разбрах — беше от ремъка на

барабана... Барабаните бяха прекалено тежки и въпреки това момчетата ги носеха. Мъкнеха своя жребий на малки войници. Войници, които воюваха срещу войната.

Чух изпълнения с укор глас на Майстора:

— Нима деца могат да променят предназначенията си?

Не, разбира се! Децата нищо не могат! Могат само да мъкнат своя жребий, докато възрастните вършат глупости! Могат само да падат и умират като възрастни — и не само в приказките...

Видях молещите очи на Валерка.

— Ще се оправи ли? — прошепна той.

— Към сутринта — ласкаво каза Майстора. — Стига да няма възпаление. Но защо ще има? Възпаление получават старите, болните хора...

— Той искаше вода — спомних си аз.

— Сега и така му е добре — успокои ме Майстора.

Братлето дишаше леко, лицето му порозовя.

Валерка седна на ръба на леглото, сложи юмруци върху коленете си. Каза, забил поглед в стената:

— Въпреки това аз оня, пъпчивия, ще го намеря...

— Значи той го рани?

— Разбира се. Ти не видя ли?

Не го бях видял. Нали тогава... Какво правех тогава? А, притисках лакът към раната си... По дяволите, съвсем бях забравил за нея! Болеше ме през цялото време, но аз бях забравил за болката и не й обръщах внимание. Погледнах. Тъканта на ризата бе залепнала върху нея и бе спряла кръвта.

— Вижте моята рана — казах аз на Майстора.

... Ох, че болезнено беше отлепването на ризата... Нищо, Братлето сигурно го е боляло повече. Ето го и листото... Мокро, прохладно. Влажната студенина сякаш всмука болката и я разтопи. Стана съвсем хубаво. Дори умората попремина.

Значи и Братлето се чувства толкова добре? Тогава всичко е наред.

Седнах на малката трикрака табуретка, облегнах се на студената стена и най-сетне можах да се огледам.

Висока стая, ярки свещи в настенни свещници. Голи стени от пясъчник (като Стената с фенерчетата!), под тавана виси скелет на

крилат гуцер. Маса от нерендосани дъски, по нея прибори — приличаха на старинните щурмански инструменти от Музея на флота в Ленинград.

Майстора отмести инструментите, сложи на масата гърне и глинени чаши.

— Хапнете си, рицари — каза той.

Думата „рицари“ прозвуча с тъжна насмешка.

В чашите имаше сладък млечен крем с дъх на степна трева.

Майстора ни гледаше със сините си сълзящи очи. Едва сега видях колко е стар. Пръстите му бяха тънки, кафяви, с възлести стави, кожата на ръцете — суха. Ръцете леко трепереха, когато Майстора поемаше чашата си.

— Кога ще свършат тези пурпурни времена? — горчиво произнесе той. — Кога Великия Канцлер ще престане да тъгува за страдащите деца?

Не можах да сдържа раздражението си:

— Щом вашият Канцлер е толкова добричък, защо позволява да се лее кръв?

— Той не е нито добър, нито зъл — отвърна Майстора. — Той е неизбежен. Както всичко друго на този свят.

— Добре, но нима всичко у вас е предназначено? Легендата за Големия Майстор истина ли е?

— Всичко е истина — кимна Майстора. — Той проникнал през времето и написал Книгите... Не знам, може това да е било грешка. Защо всеки трябва да знае съдбата си?

— Всеки? — Не вярвах на ушите си. — Че възможно ли е да се опише съдбата на всички хора за няколко века? С това не биха се справили и хиляди учени!

— Помагал му е Белият Кристал — тъжно каза Майстора. — Големият Бял Кристал, който знаел и помнел всичко. А когато великият труд бил завършен, Кристалът се разпаднал на прах.

Докато разговаряхме, Валерка гледаше с тревожни очи ту мен, ту Майстора. Най-сетне попита:

— Нима всеки може да знае бъдещето си?

— Ако поиска. И ако е възрастен. Възрастните получават от Канцлера знака на пълнолетието. В него е написано всичко. Само че не

всеки може да го прочете, само някой Звезден Майстор, ако го помолят. Във всеки знак има прах от Белия Кристал.

Видях как пребледня Валерка. Бавно стана и като поглеждаше към Майстора, отиде при Братлето. „Не трябва!“ — исках да извикам аз, но нещо ми попречи. Валерка отметна одеялото на Братлето и внимателно бръкна в джоба на панталонките му. Още веднъж погледна към Майстора и извади медальона.

Кафявият орех се залюля на бялото шнурче.

— Това ли е? — шепнешком попита Валерка.

Старецът с треперещи пръсти посегна към медальона.

„Не трябва!“ — отново исках да кажа аз. Но неизвестността щеше да бъде прекалено мъчителна.

А ако тайните знаци говорят за нещо страшно?

Глупости! Та Братлето е толкова малко. И ще живее още дълго, дълго. Сега Майстора ще прочете знака и ще каже, че всичко е наред...

Майстора натисна с нокът ореха и той се разтвори като старинен часовник. Вътре се мярна нещо черно, в което блестяха червени точки — като залепени с черна смола часовникарски рубинчета. Странно, нали Кристалът е бил бял... Майстора дълго ги гледа, свил вежди, а ние не смеехме да дишаме. После, притворил очи, положи пръсти върху разтворения медальон — като сляп... Поседя малко и тихо каза...

Какво каза?!

Той прошепна, без да ни гледа в очите:

— Бедничкото...

— Какво?! — извиках аз.

Главата на Майстора ситно се затресе, орехът падна на пода, затвори се и се търколи под масата.

— Там пише, че е убит днес — монотонно каза старецът.

— Каква глупост! — изсмях се аз. Но очите на Валерка прекъснаха смеха ми.

Валерка заднешком отстъпи към леглото, сякаш искаше да закрие брат си.

— Та той не е убит — каза Валерка. — Той само спи. Вижте! Той спи!...

— „Днес“ още не е свършило — тъжно възрази Майстора.

Прегърбен отиде до Братлето и повдигна влажния лист от раната. Дори отдалеч, от масата, видях големия розов оток.

Майстора наложи листото обратно.

— Черно възпаление — каза той. — След един час ще го втресе...

Той седна, сведе глава и обхвана с пръсти тила си.

Обхвана ме ужасна слабост, не можех дори да стана от табуретката. Само попитах:

— Нима нищо не може да се направи?

Майстора безмълвно поклати глава.

Валерка се сви целият, лицето му потъмня. Той повярва. А аз? Аз също. Тук си имаше свои закони.

Тук...

— Преходът! — спомних си аз. — Преходът, Валерка! Ще отидем у нас! Знаеш ли какви лекари имаме?

— Преходът е в полунощ — тихо каза Валерка. — А до полунощ той...

До полунощ Братлето ще умре! Днес! Скоро...

Стори ми се, че вече... Хвърлих се към леглото. Не, Братлето дишаше доста спокойно, но отново беше бледо и по устните му имаше белезникава коричка.

— Направете нещо... — прошепна Валерка.

— Направете нещо! — изкрещях аз на Майстора. — Не може така! Заради някакъв си орех!

Главата на Майстора отново се затресе:

— Не заради ореха... Заради предначертанието...

— Заради предр... прен... Фу! По дяволите! Слушайте, това е невъзможно!

Майстора ни гледаше със сълзящи очи, без да мига:

— Възможно е... Възможно...

— Какво е възможно?! И за себе си ли знаете кога ще умрете?

Той продължаваше да тресе глава.

— След четири години и три дни... Навярно в Деня на голямото наводнение. Океанът ще срути дигите.

— А вие знаете, че ще ги срути, и чакате като зайци! Колите се, вместо да ремонтирате дигите!

— Такова е времето... Дори Канцлера е безсилен...

— Гад е вашият Канцлер... — казах аз, — а вие...

Започвах да мразя Майстора — заради глупавото му, упорито покорство, за безпомощността му, затова, че не може да помогне на Братлето... Затова, че стените в стаята му са от същия камък, както Стената!

— Вие лъжете! Не разбирате! Ами ако още преди наводнението паднете от стълбата? Или се задавите с костилка от слива? Или тоя идиотски скелет падне и ви счупи главата? Тогава всичките ви предсказания отиват по дяволите! Всичко ще се срути като къщичка от клечки!

Той покорно кимна:

— Тогава ще се срути... Но няма да стане. Защото никой не може да разбие предначертаното. Това, което трябва да се случи, вече се е случило в бъдещето и никой няма сили да го промени.

Братлето зад мен започна да бълнува — едва чуто. Озърнах се. Валерка лежеше, отпуснал глава в краката на брат си и стискаше неговата ръчичка.

Не можех да гледам това, наведох очи. На пода, до леглото, лежеше моята рапира.

Бавно се обърнах към Майстора:

— Никой не може да разбие пред... начертаното — повторих аз дрезгаво. — Значи така. Ами ако...

Той разбра. Изправи се. Върху небръснатата му буза блестеше капка от млечния крем. И все пак не беше противен, дори беше красив, беше просто много, много стар.

— Направи това, Светъл Рицарю — тихо каза той. — Аз опитвах сам, но не съумях... Убий ме, ако можеш.

Не можех. Но сега вече ясно знаех какво ще направя.

— Валерка!

Той вдигна мокрото си от сълзи лице.

— Няма нищо — казах аз. — Не мисли, че всичко е... Не си ме повикал напразно. Има време до полунощ!

И вдигнах рапирата.

Той ме гледаше с надежда. Нито преди, нито след това бях виждал някъде очи, пълни с толкова отчаяна надежда.

15.

Вървах по прашните, сиви улици, без да откъсвам поглед от най-високата кула. Там, високо над покривите, светеше оранжевият квадратен прозорец — недремещото око на Бащата на Защитника на Града и всички степи и планини до самия Океан.

„Защитник“... Защити ли някой Братлето? Или онова момче-факлоносец, повалено от юмрука на брадатия войник? И момчето, убито от желязната стрела?

Къде беше ти, Га Ихинор Тас-Ута, Велики Канцлер, когато шестимата барабанчици паднаха пред Стената? За какво загинаха те, кой искаше смъртта им?

С нищо не можех да помогна на онези, шестимата. Не можех да ги върна, тук и най-могъщата приказка ставаше безсилна. И само фенерчетата светят... по-силно, по-слабо... фенерчетата...

Не познавах тези деца, но ми се струваше, че всички те са приличали по нещо на Володка. На моя Володка, който беше далеч, далеч от мен, отдалечен със стотици години и с неизвестно колко километри. Може и да не са си приличали, но сякаш виждах Володка — как се свлича по стената и пада по очи... Или това беше Братлето?

Фенерчета...

„Не искам там да гори още едно...“

Не искам!!“

... Може би мислите, че стисках юмруци или плачех? Не. Спокойно вървах през площадите и мостовете. Поне външно бях спокоен. Цялото ми отчаяние и мъка, целият ми страх за Братлето бяха свити в мен в напрегнатата пружина на решимостта. Пред входа на кулата димяха факли, тълпяха се гвардейци. Изглежда, съм се държал съвсем уверено, защото те ме проследиха с поглед, но не ме попитаха за нищо.

Попаднах в мраморен вестибюл. Тук също имаше гвардейци, а пред стълбата стоеше офицер в лилав портупей.

— Великия Канцлер ме очаква — казах аз.

Офицерът учудено вдигна вежди и се отдръпна.

Може би тези гвардейци не знаеха нищо за мен, а може би знаеха, но не мислеха, че съм опасен за Канцлера. Наистина, какво е едно момче-побойник пред могъщия повелител, на когото е съдено да живее до Ерата на Втория Изгрев?

Заизкачвах се по осветената стълба. Рапирата ми подрънкваше по стъпалата.

„Та това е Светлия Рицар... Майстора на шпагата...“ — със закъснение се обади някой отзад. Но никоой не тръгна подир мен.

Стълбата беше много дълга, но най-сетне ме изведе до висока врата от обикновени тъмни дъски. Дръпнах медната скоба. Вратата безшумно се отвори, аз прекрачих прага и я затворих след себе си. В просторната стая като звездичка гореше една-единствена свещ, но беше светло: през прозорците падаха яркосини лъчи.

Прозорците бяха тесни и високи. Изглежда, онзи квадратен прозорец се намираше на по-горен етаж и светеше... просто така.

Тежката завеса в дъното на стаята се разлюля и пред мен се появи дълъг, кокалест човек с черен костюм (също като на Валерка в първия ден, но без налакътник). Видях лицето му: много тясно, с плътни устни и хрущялест нос. Гладката, късо подстригана коса плътно прилепваше към черепа. Беше посивяла или може би само така изглеждаше поради лунната светлина. Той почти нямаше вежди, а кръглите му очи приличаха на птичи.

Трепнах, но и се зарадвах. Ако врагът ми се бе оказал симпатичен и добродушен, всичко щеше да бъде много по-трудно.

Но той беше точно такъв, какъвто очаквах да го видя.

— Вие ли сте Канцлера?

Той нито се учуди, нито се възмути. Усмихна се. Странно изглежда лице, което се опитва да бъде добро, макар да не е годно за това.

— Да, аз съм Канцлера — гласът му беше малко дрезгав, но силен. — А вие сте Светлия Рицар, приятелят на нашия славен Тръбач...

Познаваше ме! Толкова по-добре!

Аз преглътнах и попитах:

— Имате ли шпага?

Глупав въпрос — на стената в лунната светлина блестяха много и най-различни оръжия.

Все така усмихнат, Канцлера попита:

— Майсторът на шпагата се нуждае от ново оръжие? Навярно след като натупахте в схватките толкова наши доблестни гвардейци...

— Вие се нуждаете от оръжие — прекъснах го аз. — Вземете шпага, Канцлер.

— Защо? — весело се учуди той.

— За да се защитавате. Искам да ви убия.

Нещо трепна върху лицето му. Но усмивката не изчезна. Той се понаведе, сякаш искаше да ме разгледа по-добре. И като видя, че не се шегувам, снизходително обясни:

— Ти не можеш да ме убиеш. В Книгите е казано, че...

— Вашите Книги не ме засягат! Аз не съм ваш! Той отново се наведе напред. Престана да се усмихва, скръсти ръце и произнесе:

— Да. И за това пишеше в Книгите... За съжаление древният език е тежък и не винаги ясен. Ние не разбрахме добре и сметнахме, че ще се появиш сред барабанчиците...

— Ето какво било — тихо казах аз. — *Затова ли беше Стената?*

Той се отдръпна:

— Опомни се, Рицарю!

Прозвуча почти искрено. Но в очите му се плъзна страх и на мен ми стана ясно: Канцлера лъжеше.

— Вземете шпага — казах аз почти шепнешком. — Вземете или... как беше вашата клетва?... Кълна се в Огъня, ще ви убия невъоръжен.

— Не е голяма чест да убиеш човек, който не се защитава.

— Онези шестимата... при Стената... защитаваха ли се?

— Опомни се... — отново каза той, но изведнъж млъкна.

Неохотно се приближи до стената и откачи тънка права сабя. Хвърли куртката си на пода.

— Аз съм най-добрият фехтовач на Града — каза той без самохвалство и дори като че ли с тъга.

— Чудесно.

Той замахна със сабята и отсече няколко пискюла от завесата. Пискюлите меко тупнаха на пода.

— Като на кино — казах аз.

— Не разбирам.

— Естествено.

— На колко години сте, Рицарю?

— На дванадесет.

— Не е вярно.

— Вярно е. Аз винаги съм бил и ще бъда на дванадесет.

— Бил си... но повече няма да бъдеш, ако не се махнеш веднага!
— с неочаквана злоба възрази той.

— Няма да се махна. Ще започваме ли? Нямам време. Заради вас... умира братлето ми.

За пръв път казах така — „братле“, не с главна буква, а като за свое братче. Мигновена, режеща мъка сви сърцето ми. Какво чаках?

И нападнах Канцлера.

Той се биеше великолепно! Къде можеха да се мерят с него тромавите гвардейци! При това беше десет пъти по-силен и як. А от раната ми веднага се отлепи целебното листо, кръвта потече. По дяволите! Само да не ни попречат!

Да, Канцлера се биеше чудесно. Отначало дори помислих, че с мен е свършено. Но той ме превъзхождаше само по бързина и сила. Техниката му беше бедна и най-после в една контраатака аз силно го раних в дясната ръка.

— Нещо да е казано за това в Книгите? — попитах аз, като се стараех да си поема дъх.

Той прехвърли сабята в лявата си ръка. Аз също. Беше ми все едно.

— Можещ само да ме раниш — изсъска Канцлера. — Само да ме раниш, ясно ли ти е?

Изведнъж се беше изморил повече от мен. Бях го притиснал до стената срещу прозорците. Стоеше осветен — прегърбен, с полуотпуснатата сабя, и шумно дишаше с отворена уста. Беше безпомощен и не можех да го убия. Едно беше в боя и друго сега...

А Братлето? Отново си спомних напуканите му устни. И отчаяния поглед на Валерка... И отново — фенерчетата на Стената. Толкова спокойни, горящи сякаш просто така?

— Защо ти е да ме убиваш?

— За да разруша вашето подло „предначертано бъдеще“. За да живее братлето ми!

— Аз ли съм виновен? Не съм писал Книгите аз.

— Не си ги писал ти! Ти само учиш хората да живеят по тях! Нека се колят! Нека децата гинат като зайци! Едно ламаринено фенерче не е голям разход за хазната, нали, Канцлер?

Без да откъсва поглед от мен, той бавно се плъзгаше край стената — към вратата, спасителната врата!

Хвърлих се и преградих пътя му. Той се отблъсна с гръб от стената и бавно каза:

— Ти си глупак. Едно хлапе не може да промени света.

— Глупакът си ти. Нима съм сам? Аз съм един от многото. Знаеш ли колко момчета се биха днес във Верижната кула? Теб рано или късно щяха да те пречукат, Канцлер. Просто аз трябва да успея до полунощ.

— Брат ти все едно ще умре.

— Лъжеш!

— Не лъжа!

Не трябваше да го казва. За него беше по-зле. Стиснах рапирата. Канцлера впи в мен кръглите си очи.

За миг сякаш си разменихме местата. Аз почувствувах това, което чувствуваше той. Неговият отчаян страх. Ставаше нещо непостижимо: от чужд свят бе дошъл незнаен враг, заплашваше да унищожи всичко, което досега изглеждаше толкова ясно и известно предварително. Въпреки всички закони врагът заплашваше него, Канцлера, със смърт!

Този враг трябваше да се унищожи! За да стане всичко отново стабилно и покорно на предсказанията на Белия кристал! Трябваше да бъде убит сега, в този миг!

Разбрах, че сега Канцлера ще се хвърли върху мен. И в същия миг той вдигна сабята и с един отчаян скок пресече цялата стая.

Не успях да отбия удара. Можях само да отметна тялото си встрани. Плоското острие прелетя край гърдите ми и отметнатата дясна ръка. Лявата ми китка с дръжката на рапирата беше на нивото на кръста ми. И острието беше вдигнато. Канцлера буквално се наниза на

него — рапирата се заби под ребрата му и изскочи отзад между лопатките.

Пуснах дръжката и отскочих. Канцлера се изправи, леко се огъна назад. И погледна някъде встрани от мен с невероятно спокойни очи. Не изпусна оръжието си. Здравно стискаше ефеса, острият връх на сабята сочеше напред и потрепваше, сякаш търсеше цел.

От страх, че съм останал без оръжие, не можех да мисля за друго. Вкопчих се с две ръце в рапирата си и отчаяно я дръпнах. Тя се изтръгна и аз отлетях към вратата. Канцлера постоя още секунда и без да сгъва колене, падна по очи. Изтрака като дърво.

Изглежда бе умрял мигновено. Може би дори преди да падне. Но отначало не разбрах това. Стоях, гледах Канцлера, виждах мършавия му гръб, осветен от струящата през прозореца ивица лунна светлина. Върху бялата риза имаше малка дупка с разкъсани краища. Около нея набъбваше тъмно петно, но дупката се очертаваше ясно...

Прилоша ми от страх. Затъвах в някаква каша от отчаяни мисли и страхове. И най-страшната мисъл беше: ами ако Канцлера помръдне? Какво ще правя тогава? Ръката ми нямаше да се вдигне за последен удар. А не можех да си отида, без да се убедя, че противникът ми е мъртъв. Не можех и да пипна ръката му или да го преобърна — не се решавах. Не знам колко време съм стоял така, но в един момент дойде ясното усещане, че това лежащо на пода тяло няма нищо общо с живота.

Въздъгнах с облекчение и отидох до прозореца. Намръщих се, но избърсах рапирата с пердето. После, като заобиколих Канцлера отдалеч, отидох до вратата.

Готов бях да си пробивам пътя с бой, но стълбата се оказа празна. Само долу, до изхода, стояха двама часови и непознат офицер. Той мълчаливо докосна с ръкавица шапката си.

Стори ми се, че улицата е изпълнена с ласкава топлина, сякаш луната грееше като слънце. И отново усетих дъха на копринената степна трева. Виеше ми се свят, раната силно ме болеше, едва се държах на краката си. Но изпитвах огромно облекчение. Това е...

Това е!

Може би ще има още битки и кръвопролития, наводнения и пожари, но Братлето ми ще живее. Аз скъсах проклетата верига...

Вървах и се усмихвах. Недалеч от фонтана с каменните риби чух гласа на Главния часовник. Беше полунощ.

— Това е... — отново казах аз.

И тогава ме прикова към улицата една страшна и проста мисъл: „Ами ако все пак е умряло?“

Как хукнах! Редките минувачи отскачаха, един гвардейски патрул шашардисано се озърна подир мен.

„Ами ако все пак... Братлето можеше да умре не заради предсказанието, а просто от раната!“

Нахълтах в стаята, като хлипах и се задъхвах. И първото, което видях, бяха изумените и щастливи очи на Валерка.

... После видях и всичко останало: че Братлето диша равномерно и бялата плесен е изчезнала от устните му; че Майстора е безкрайно изумен и се суети (той му правеше компрес); че медальонът е стъпкан на пода — изглежда, бяха го настъпили случайно.

Но първото бяха очите на Валерка. Това ми стигаше.

Прехапах устни, за да не заплача, и малко грубо казах:

— Залепете ми раната, Майсторе.

Майстора закима и все така щастливо суетлив се качи на табуретката, за да достигне лавицата.

— Внимавайте да не паднете, Майсторе — казах аз. — Бъдете внимателен... Винаги бъдете много внимателен...

Чувствах, че говорех глупости, но не можех да спра, иначе щях да заплача.

— Не мислете, Майсторе, че нищо няма да ви се случи до голямото наводнение. Не се доверявайте толкова на Книгите на Белия Кристал. Че Канцлера им вярваше, и на...

Страшно ми се зави свят, изгървах рапирата. Върхът легна до краката ми, а дръжката с кръглия си гард се затъркаля по дъга — сякаш да ме затвори в окръжност, чийто радиус е острието. Бързо прекрачих тази черта...

Леглото на Майстора беше едно и той ме сложи да спя до Братлето. Чувах го как диша. Валерка седеше в краката ни и мълчеше.

Майстора угаси свещите и легна на тясната пейка до вратата.

Помня, че Луната надникна през прозореца и аз най-сетне познах нашата обикновена, земна Луна с нейните петна на морета и планини.

16.

Спах почти до обяд. Когато се събудих, слънцето блестеше върху стъклата и медните дъги на окачените по стените инструменти. Братлето седеше по турски върху масата и кърпеше с голяма игла фланелката си, пострадала от ножиците на Майстора. То срещна погледа ми и веднага се усмихна. На рамото му белееше залепено късче плат.

— Боли ли те рамото, Васильок? — попитах аз.

Братлето отново се усмихна:

— Не, не... Само пръстът ме боли, изпободох го.

То отхапа неумело конца и обясни:

— Аз отдавна вече шия. Закърпих ти ризата. Ризата ми, изпрана от кръвта и закърпена с едри бодове, лежеше върху табуретката.

Погледнах голия си хълбок. Там имаше само зараснал розов белег, подобен на удължена буква S.

Това се казва Майстор!

Братлето започна да облича фланелката си и се намръщи: изглежда, рамото все пак го понаболяваше. После скочи от масата, приближи се, седна до ръба на леглото. Докосна внимателно белега ми, погледна ме тревожно и попита:

— Страшно ли беше?

И сякаш отново се върна миналата нощ.

— Страшно беше. Но всичко вече свърши.

— Всичко — сериозно кимна Братлето.

Тръснах глава, за да пропъдя спомена. Протегнах се и седнах. Нямаше следа от умора и болка! Мускулите ми бяха като изопнати струни!

— Къде са Валерка и Майстора?

— Валерка е в Града — безгрижно отвърна Братлето. — Майстора е долу, при огнището, вари овесена каша...

То изведнъж смешно сбърчи нос и си призна:

— Никак не я обичам!

— Валерка е в Града, така ли? — попитах обезпокоен.

— Няма страшно — успокой ме Братлето. — Той сега също е майстор на шпагата.

Но аз вече бях скочил и търсех с поглед рапирата си.

В този момент Валерка нахълта в стаята. Беше зъл и весел. Хвърлената от него шпага издрънча в ъгъла.

— Гвардейците са се заключили в кулата и вият за Канцлера като древни оплаквачки! — съобщи той. — Но оня, пъпчивия, го намерих...

Той срещна погледа ми и побърза да обясни:

— Ама не, нищо лошо не съм му направил. Само го накарах да скочи от Стената в старото блато, пък там да се оправя както може...

Аз не се усмихвах. „Гвардейците вият“. Отново видях като наяве лежащото на пода тяло, пробитата на гърба риза. Не съжалявах за нищо, не ме мъчеше съвестта. Просто за миг ми стана лошо.

Усмивката на Валерка изчезна, очите му потъмняха. Той изведнъж се приближи, сложи ръце на раменете ми, докосна с челото си моето чело.

— Прости ми — тихо каза той. — Полудял съм от радост. Колко милиарда пъти трябва да ти кажа „благодаря“...

— Хайде, няма нужда — промърморих аз, съвсем объркан. — Ти пък... По-добре кажи какво става в Града.

Той се отдръпна, помълча, после изведнъж се развесели и с облекчение отвърна:

— В Града е бъркотия. Големият Звяр се провъзгласи за върховен владетел. Предводителите на оръжейниците заявиха, че той е самозванец. Стана голяма разправия, искаха да започнат сражение. Но много хора казаха: „Щом Канцлера го няма, значи Книгите лъжат. Бийте се без нас.“ Повече от сто души хвърлиха пред Главния часовник копията и арбалетите си.

След един час ние се сбогувахме с Майстора и излязохме на стълбата. Неотдавна беше валило, но сега отново грееше слънце. Във вдлъбнатините на протритите стъпала блестяха локвички. Ние хукнахме надолу право през тях и топли капки опръскаха краката ни.

Пресякохме площада с фонтана. В празния басейн лежаха дълги пики и няколко наъбени саби.

— Ще хвърлим ли и нашите? — попита Валерка.

— Не е ли рано?

— Хвърлете ги — каза Братлето.

Каза го толкова твърдо, че ние веднага се подчинихме. Оръжията ни издрънчаха върху камъните.

Намерихме познатото място и прехвърлихме стената. Веднага ни обгърна морето от синя трева. Над нея струеше слънчевият въздух. Свиреха щурци.

— Ще отидем да живеем при рибарите — изведнъж каза Братлето. — Там ще живеем, сега вече може.

— А Майстора? — попита Валерка.

— Ще му ходим на гости.

Валерка кимна.

— Хората ще поправят дигите, ще построят кейове и кораби. И вие ще станете моряци — казах аз.

— Точно така — съгласи се моето светлооко братле.

Известно време вървахме просто така, без да говорим. Държахме се за ръце.

На раненото рамо на Васильок кацна голям син скакалец. Поглеждаше ни с мъничките си черни очички, съвсем като човек.

— Кой е този Володка? — изведнъж попита Братлето.

Трепнах.

— Ти го викаше насън — обясни Васильок. — Кой е той?

— Просто едно момче — обясних аз. — Като теб.

И едва сега видях, че вървим право към самотната стара кула. Озърнах се. Градът се белееше далеч на хоризонта. Кулата беше съвсем близко.

— Какво? Вече?... — тъжно попитах Валерка. Той леко се усмихна:

— Не, още не...

Качихме се на балкона, но не влязохме в кулата, а по ръждивите скоби се изкатерихме на самия връх. Там имаше кръгла площадка. През дългите години вятърът я бе покрил с пръст и сега тук никнеше трева. Но не такава, както в степта, а ниска, със ситни жълти цветчета.

— Да полегнем малко — каза Валерка.

Излегнахме се по корем и се загледахме в процепа между зъбците.

— Там е океанът — каза Братлето. — Виждаш ли го?

Различих тъмната ивица на самия хоризонт. Налетя вятър и ни облъхна миризмата на море.

Преобърнах се по гръб. Валерка и Братлето също. Лежах между тях и държах ръцете им.

Небето над нас беше много синьо, ярко и за миг аз затворих очи. И изведнъж почувствах, че ръцете ми са празни, а под гърба ми има дъски.

17.

Лежах върху салчето. Володка шумно плуваше откъм острова, приближаваше се към мен. Явно имаше намерение да ме изпръска отново.

Скочих като пружина. Веднага разбрах всичко, не не чувствавах нито горчивина, нито печал. Валерка и Братлето сякаш продължаваха да бъдат с мен. Отново бях голям, но момчешката лекота и гъвкавост все така звънтяха в тялото ми.

— Без диверсии — казах весело на Володка.

Той изпръхтя, изкатери се на салчето, а аз му се изплезих и вдигнах ръце, за да скоча във водата.

— Я! — каза Володка.

— Какво?

Той докосна с мокър пръст ребрата ми:

— Това какво е?

Върху кожата ми имаше белег във вид на издължена буква S. Затворих очи и постоях няколко секунди. Отново преживях всичко, което се бе случило... или не беше се случило? Отново погледнах. Белегът си стоеше на същото място. Дори малко ме наболяваше, макар да изглеждаше стар.

— Това беше отдавна, Володка — тихо казах аз. — Когато бях на дванадесет години.

— Какво ме будалкаш? — жално попита той. — Нали завчера се къпахме и нищо ти нямаше?

— Това стана, когато бях на дванадесет години — повторих аз.

И се разсмях от мигновено пламнала радост, разсмях се съвсем като момченце. Скочих, гмурнах се и дълго плувах в зеленикавата дълбочина. После се върнах при Володка.

Той седеше, обгърнал с ръце коленете си, и въпросително ме гледаше с огромните си кехлибарени очи. За белега повече не ме попита. Заговори за друго:

— Къде беше?

Седнах до него на топлите дъски.

— Кога?

— Ами докато бях на острова. Отиде някъде и два часа никакъв те нямаше.

Гледах го мълчаливо. Той запримигва обидено — това вече беше сериозно.

— Хайде сега и ти — казах аз. — Имах една срочна работа. Ще ти разкажа.

Той кимна, посегна към една захвърлена, изгоряла кибритена клечка и започна да драска с нея по дъските. После ме погледна изпод вежди и попита:

— А мен ще ме вземеш ли?

— Къде?

— Там... ако пак имаш срочна работа.

Леко трепнах. Володка рисуваше върху дъските ъгловатата спирала. После въздъхна, усмихна се и я разреже с решителна черта.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.